

Brassói Lapok

Ara 5 lej

Csütörtök
1932 * április 14Főszerkesztő
Szele Béla dr.86. szám
XXXVIII. évtolyam

Ara 5 lej

Menthetetlen ármentesítés

(h. gy.) Árvíz után törvényköpönyeg. A kormány most szedi paragrafusokba a különböző ármentesítő és folyamatszabályozó társaságok újjászervezését, egyszerűsítését. Most szabja meg, mit és hogyan kell csinálni, most, amikor már az ország számos területét végigöntötte a rettenetes vízár és olyan katasztrófa kárt okozott, amit számokban ma még nem is lehet kifejezni, s amikor a nyomában keletkezett pusztulás és nyomor jóvátevése a legsürgősebb állami és társadalmi feladattá vált.

Bezzeg, az adók és taksák emelésében és a nyugdíjak, javadalmak leszállításában a nagyobb bajok megelőzése címén szinte kórosan gondos előrelátás vezette a kormányt, de már az áradás kártevései nek megakadályozására a legegyszerűbb és legtermészetesebb védőintézkedések sem történtek meg. Pedig, a sok százezer munkanélküli foglalkoztatása a gátak emelésében és rendbehozásában, a patakok, folyamok medrének mélyítésében, szabályozásában közvetve egy másik nagy szociális veszedelem megakasztását is jelentette volna. Egy munkafolyamat indult volna meg, melynek áradása az egész gazdasági életet termékkennyé tette volna.

Erre nem gondolt a szűkebbül és szűk látókörű fináncpolitika, ellenben türe és közönyével támogatta egy sereg színéskura felhizását a semmittevés nyugalmán és kényelmén, mialatt az érdekelt gazdák százezrei busás illetékeket róttak le ármentesítés címén és abban bizakodtak, hogy a kellő gondosság, előrelátás, s áldozat mellett nem érheti őket katasztrófa.

A kormány most is, ahelyett, hogy a szigorú felelősségrevononást és a legtovábbmenő segítséget határozta volna el s máris gondoskodott volna a sújtott területek lakosainak talpraállításáról, — törvényjavaslatot készített. Törvényköpönyeget nem is eső, hanem egy borzalmas árvíz, ezernyi egzisztenciák és milliárdos értékek összeomlása után.

Vajjon az a szükség, hogy már most egy egész munkanélküli hadsereget vezényeljenek ki a folyókhoz, patakokhoz, hidakhoz, utakhoz a jövő árvízveszedelem elhárítására, s a köznyomor enyhítésére, érintetlenül hagyhatja a kormányt? Nem az-e az első törvény, hogy kenyeret adjunk az éhezőknek és éleket és vagyont mentünk meg idején a pusztulástól? Gyors, radikális, észszerű cselekvés esedékes.

Ezektől az ármentesítő társulatoktól, legalább is a mai szervezetükben és árdragító mivoltukban, azelőtt kellett volna már megszabadulni, mielőtt az ármenthetetlenül sodort magával annyit vagyont és emberéletet, mielőtt egy rémes katasztrófa eszméltette rá a kormányt, hogy pótolhatatlan mulasztások történtek. Nem volt meg rá talán az idő, az alkalom és a tapasztalat? Nem voltak már ideig is pusztító árvizek, amik nyomán a meglevő gátak és hidak elégtelenségét vagy hiányát lehetett konstatálni? Nem álltak hosszú esztendőkre rendelkezésre, hogy a hatóságok, az ármentesítő és folyamatszabályozó társulatok idejében szerezzenek alapos áttekintést a helyzetről és gondoskodjanak a megfelelő biztonságot adó védőintézkedésekről? Nem kaptak volna tán elegendő munkabért, s a rengeteg haszontalanul elpredált milliókból elegendő pénzt, hogy a reparáló, kiegészítő, átalakító, védelmi munka az egész vonalon megtörténjék? Vagy reprezentációs, politikai érdekeket szolgáló, s színekurákat tápláló kiadások fontosabbak, mint a dolgozó egzisztenciák, a termőföld, a morális és gazdasági szempontból egyaránt produktív élet megmentése és biztosítása?

„A leányzó nem halt meg, csak alszik...”

Mégis folytatják Genfben a négyhatalmi konferenciát

A Nemzetközi Fizetések Bankja újabb három hónapos haladékokat adott Magyarországnak, Auszriának és Jugoszláviának

Genf, április 12.

Bár a négy európai nagyhatalom londoni konferenciája kudarcra végződött, s azon a Tardieu-féle terv alapjait nem sikerült lerakni,

a probléma méregfoga, azaz a dunai államok siralmas gazdasági és pénzügyi helyzete továbbra is megmaradt.

A nagyhatalmak politikai szempontjainak kiélézése megakadályozhatta a közép- és kelet-európai államok megsegítésének azt a módját, hogy egy erős gazdasági blokkba tömörülve védelmezzék meg létérdekeiket a folyton veszélyesebbé váló világversenyben, az összeomlás veszélyét azonban nem küszöbölte ki, hanem még inkább fokozta.

Hogy ez a kérdés mennyire kínzó problémája az európai politikának, azt két körülmény is éppen eléggé beszédesen bizonyítja. Emlékeztetés, hogy a Népszövetség pénzügyi bizottsága nemrég készült el jelentésével, amely leplezetlenül rámutatott a közép-európai államok nyomorúságos és aggasztó helyzetére. A népszövetségi tanács még nem foglalkozott a pénzügyi bizottság jelentésével s a londoni konferencia összeomlása után különös súlyt és jelentőséget nyer az a körülmény, hogy

a Népszövetség ma, kedden ül össze csupán azért, hogy Ausztria, Görögország, Bulgária és Magyarország pénzügyi megsegítése kérdésében állást foglaljon.

Másfelől a Nemzetközi Fizetések Bankjának igazgatótanácsa sietett segítségére a bajba jutott államoknak. A bank igazgatótanácsa hétfőn ülést tartott Bazelben és feltűnést keltő határozattal hosszabbította meg néhány európai állam kölcsönét. Így

3—3 hónapi meghosszabbítást adtak az az osztrák nemzeti banknak nyújtott 90 millió schillinges, a magyar nemzeti banknak adott 20 millió dolláros és a jugoszláv banknak folyósított 3 millió dolláros kölcsönre.

A Nemzetközi Fizetések Bankja az ülésen azt is tudomásul vette, hogy a német birodalmi banknak nyújtott hitel kamat-lábát április 4-től kezdve egészen július 4-ig 6 százalékra szállította le.

Kell a dunai vámszövetség, de nem úgy, ahogy Tardieu szeretné.

A négyhatalmi konferencia eredménytelen szétoszlása után az egész világsajtó halvaszületett ideaként könyvelte el a Tardieu-féle tervet, azonban a konferenciát követő napokban kialakult hangulat — különösen az érdekelt kisállamok részéről — máris azt bizonyítja, hogy a dunai blokk gondolata még időszerűbb és szükségesebb lett, mint valaha is volt.

A Daily Telegraph például beavatott forrásból szerzett értesülések alapján azt írja, hogy

Bulgária, Törökország és Lengyelország után Svájc is kérni fogja a dunai államok érdekszövetségébe való bekapcsolódás lehetőségét,

mert olyan szoros együttműködésben van a dunai államokkal, hogy kimaradása az elszigeteltség súlyos konzekvenciáit je-

lentené számára.

A Duna-konfederáció szükségességét hangsúlyozza ki Buresch osztrák kancellárnak az a nyilatkozata is, amelyet a nemzeti tanács ülésén tett. Buresch kifejtette, hogy

Ausztria számára a dunai államok szövetsége létkérdés, amelynek tervéhez Ausztria a maga részéről feltétlenül ragaszkodik.

Fordulópontnál tartunk Lugojianu szerint

Igen érdekes az a nyilatkozat is, amelyet Lugojianu volt miniszterelnökségi államtitkár adott a Pesti Napló munkatársának. Lugojianu nyilatkozatában a következőket szögezte le:

Egész Európának a nemzetközi szolidaritás felé kell haladnia. Romániának és általában mindazon államoknak, amelyek véletlenül kimaradnának egy olyan nagyjelentőségű nemzetközi akcióból, a minő a Tardieu-féle terv is volt, nem volna más választása, mint az, hogy valamelyik nagyhatalom érdekszférájába kapcsolódják bele. Különösen össze kell fogniok az európai agrárállamoknak, mert különben a tengerentúli államok dömpingjét nem tudják elviselni.

Az összefogás azonban nemcsak a Tar-

A blokk megalakítása azonban csak gazdasági és pénzügyi megoldásokkal képzelhető el, mert Ausztria semmiféle politikai engedménybe és áldozatba nem megy bele ezzel kapcsolatban. Ha pedig a konfederáció megvalósítható lenne, akkor Ausztria azt tartja a leghelyesebb megoldásnak, ha

az érdekelt államokkal külön-külön preferenciális egyezményeket köthetne.

dieu-féle terv keretei között képzelhető el.

Közép- és Kelet-Európa államai most döntő fordulathoz érkeztek s bizonyos, hogy a kibontakozás még ennek az évnek folyamán megtörténik.

Mégis összehívják a négyhatalmi konferenciát?

Genfből érkező újabb jelentés szerint népszövetségi körökben bizonyosra veszik, hogy Mac-Donald és Brüning genfi találkozása után ismét összehívják Anglia, Franciaország, Németország és Olaszország külügyminisztereit, hogy a Londonban meghiusult tárgyalásokat a dunai államok konfederációjának az előkészítése dolgában újból megkezdjék.

Ujra összeült a leszerelési értekezlet

Nem akarják kiküszöbölni a tankok és mérges gázok használatát

Genf, április 12:

Körülbelül három heti szünet után a leszerelési konferencia főbizottsága hétfőn újra ülést tartott, amelyen Henderson, volt angol külügyminiszter elnökölt. Henderson rövid beszéddel nyitotta meg az ülést s bejelentette, hogy

a főbizottság ülései most már addig tartanak, amíg az elvi kérdésekben megegyezésre nem jutnak.

Henderson beszéde után Gibson amerikai delegátus ismertette Amerika leszerelési javaslatát, amely a tankok, mozgóútegek és a mérgesgázok használatának megszüntetését követeli. Gibson hangsúlyozta, hogy a leszerelési tárgyalások középpontjában a biztonság kérdése áll, amellyel Amerika eddig nem nagyon rokonszenvezett, azonban

éppen a biztonság elve követeli meg, hogy a formális harcokból kiküszöböljék a tankok és mérgesgázok használatát,

mert a biztonság érzése csak akkor tér vissza, ha a védelem visszaszerzi a régi fölényét. Kijelentette, hogy Amerika súlyos áldozatokat hozna, ha indítványát

elfogadná és nagyszerűen felszerelt mozgóúteget és tank-partját fel kellene oszlatnia, azonban a világ békéjéért erre az áldozatra örömmel volna kapható.

Sir John Simon angol külügyminiszter meleg szavakkal mondott helyeslést az amerikai javaslat mellett, majd Nadony svájci német nagykövet emelkedett szólamra, mondván a következőket:

Gibson javaslatát a német delegáció is örömmel üdvözlö, bár az amerikai indítvány nem megy el olyan messzire a követelések tekintetében, amint azt Németország szeretné. A javaslat azonban megérdemli a konferencia teljes figyelmét s ezért azt indítványozza, hogy a leszerelési egyezménytervezetet a Népszövetség alapokmányának szellemében dolgozzák át, azaz erőteljesebben hangsúlyozzák a leszerelés szükségességének gondolatát.

Tardieu francia miniszterelnök is rokonszenven emlékezett meg az amerikai javaslatról s azzal kapcsolatban csak azt kifogásolta, hogy nem gondoskodik az ellenőrzésről és a büntetőszankciókról. Ugyancsak örömmel fogadta az amerikai indítványt az olasz delegátus is.

A leszerelési konferencia főbizottsága egyébként ma, kedden is folytatta tárgyalását.

Központi árvíz-bizottság alakult Bukarestben

Társadalmi uton akarják összehozni a segélyeket a kimerült közönségtől, mert az államnak nincs pénze az árvízkárosultak megsegítésére sem

A Dunára és a Tiszára huzódott le az áradás

Bukarest, április 12.
Erdélyben megszűnt az árvízveszedelem. A havasokkal közvetlen összeköttetésben levő folyók súlyos árvízkatasztrófák árán vezették le azokat a hatalmas víztömegeket, amelyeket az átmenet nélkül beállott hirtelen tavasz zudított alá. A mellékfolyók víztömegeit a nagyobb medencék vették fel továbbszállításra s így érhető,

ha most a közvetlen közelben megszűnt-árvízkatasztrófa után a Tisza és a Duna nagymértékű megduzzadásáról érkeznék jelentések.

Bukarestbe küldött távirati jelentés szerint a Duna Orsovánál régóta nem tapasztalt mértékben emelkedett. A hullámok sok helyen átlépték a töltéseket és elárasztották a vidéket. Orsova nagyrésze már is víz alá került s a vizállás állandóan nő. A hatóságok felfokozódott izgalommal sietnek megtenni a szükséges védelmi intézkedéseket.

Árvízbizottságokat szervez a kormány

Bukarestben is elhatározták végre, hogy intézményesen igyekezzenek az árvízkárosultak segítségére sietni.

Argetoianu intézkedésére Bukarestben központi árvízbizottság alakult, amely összegyűjti az összes vidéki jelentéseket, irányítja a segélyezési akciót és szükség esetén gyorssegélyeket utal ki. Vidékeken az ugynevezett országrészi árvízbizottságok viszik tovább a szervezési munkát.

Az erdélyrészi árvízbizottság székhelye Kolozsváron lesz. Tagjai: Tataru Corican dr. miniszterelnökségi államtitkár, Hodor Victor és V. Nicolau közigazgatási vezérfelügyelők. Az országrészi bizottságok kötelessége a társadalmi segélyezés megszervezése is, mert az államnak alig van valami alapja arra, hogy lényeges segítséget nyújtson az árvízkárosultaknak.

A országrészi bizottságok mindenütt felveszik a károkat és a segélyezés mértékére és minőségére nézve javaslatokat tesznek a központi bizottságnak, amelynek intézkedési joga van.

KÖZEL 8 MILLIÓ KART OKOZTAK A KOLOZSMEGYEI ÁRADÁSOK.

Kolozsár, április 12.

Colbasi dr. kolozsmegyei prefektus a vidékről beérkezett jelentések alapján statisztikát készített azokról a károkról, amelyeket a kolozsmegyei árvízkatasztrófák okoztak. Kimutatása szerint az árvízkatasztrófa sokkal enyhébb kimenetelű volt szerencsére, mint ahogy eleinte a pánikhangulatban várni lehetett.

A megye területén emberélet mindössze 3 esett áldozatul, 57 ház omlott össze, 16 községi hid dőlt romba és 18 utonál lett járhatatlanná az áradás miatt.

Ebben a kimutatásban nem szerepelnek a városokban okozott károk, továbbá az állami utvonalak és hidak.

A vármegye kára 7 millió 700 ezer lej, de ebben az összegben nincsenek felvéve azok a károk, amelyek a vetéseket érték. Legnagyobb a kár a hidalmás, járásban. Hidalmás község kára körülbelül fél millió, Zsombó községé másfélmillió lej. Bánffyhyunad lakossága is félmillió lej kárt szenvedett, míg a járás területén okozott károk meghaladják a másfélmillió lejt. E súlyos károkkal szemben a vármegye mindössze 50.000 lej segélyt kapott a kormánytól.

s ezt az összeget a vármegyei prefektura elsősorban az éhínség enyhítésére használta fel. Az utak és hidak rendbehozására van fedezet, de annál katasztrofálisabb helyzetben vannak a gazdák, akik most a kormánytól kérnek vetőmagot, hogy elpusztult vetéseiket még pótolhassák.

Mikalakán alig minden tizedik ház maradt épen.

A Maros állandóan apad és szinte lépésszerűen visszahúzódik az elöntött

területekről. Kedden délelőtt Mikalaka községbe is be lehetett már hatolni. A pusztulás képe iszonyatos. Alig minden tizedik ház, ha épen maradt annyira, hogy kisebb tatarozással lakhatóvá lehet tenni. A többi épület összeomlott. — Csak a romok eltakarítása hónapokat vesz igénybe. Az árvízkárosultak segélyezésére Arad városa hivatalosan is társadalmi akciót indít.

MAJDNEM TIZMÉTER MAGAS A TISZA.

Budapest, április 12.

A Tisza vizállása Szegednél hétfőn este elérte a 908 centimétert. Az állandó

áradás messzemenő elővigyázatosságot igényel, a töltéseken katonaság, csendőrség áll készenlétben, a vízszabályozás mérnökök segítségével történik. Makónál a Maros is 570 centiméter magasságu. A helyzet rendkívül veszélyes Csongrád-megyében Szenténél, ahol kihirdették az árvízvédelmi állapotot. Fenyegetett állapotban van Mindszent község is. Szabolcsban, a Tisza északi hajlásánál, a helyzet szintén rendkívül kritikus. A Bodrog is egyre árad és már Tokaj főútcájába is behatolt. Alsóborsódmegye valóságos nyílt árterület. A Zagya-folyó áldozatát is követelt PinKa Mihály huszonkétéves asztalossegéd személyében, aki befutott az áradatba.

Sztrájkba léptek a Resica munkásai

Resica, április hó 12

A Resica-Művek munkásai, mintegy tízezen, tegnap beszüntették a munkát és tüntető sztrájkba léptek. A nagyarányú sztrájk kirobbanására az adott okot, hogy a nélkülözö munkások három hónap óta nem kaptak fizetést. Az elmúlt hét péntekén a nélkülözö munkások egy delegációja utazott fel Bukarestbe, ahol a kormány akkori megígérte, hogy tízenyolcmillió lejt azonnal átutal a munkások fizetésére. Miután ez az átutalás mindeztideig nem történt meg, a Resica munkásai tegnap tiltakozásképpen leállottak. A sztrájk kitörését elősegítették azok a hírek, amelyek szerint a Resica-Művek igazgatósága spekulációs üzleteket folytat, ezenkívül, hogy Resicán és környékén a legképtelenebb élelmiszerzsorsora ütötte fel a fejét.

Ujjat huz a Népszövetséggel a független Mandzsúria kormánya

Nem engedi be a népszövetségi tanulmányi bizottság kínai tagját

Nanking, április hó 12.

A japán-kínai konfliktus és a mandzsúriai helyzet tanulmányozására kiküldött népszövetségi bizottságot kellemetlen és kínos meglepetés érte. A bizottság ugyanis ki akart szállani Mandzsúriába is, hogy a helyszínen tanulmányozza a felmerült problémákat. A független Mandzsúria kormánya azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy a bizottság kiszállása ellen nem tiltakoznak ugyan, de nem adhat beutazási engedélyt egyik tagjának, Wellington Koo volt kínai külügyminiszternek,

aki több városban tartott beszédet s azokban élesen állást foglalt Mandzsúria elszakadása ellen, továbbá támadta Puji excsászárt, akit a japán protekció a független állam kormányzójának tett meg.

A kínos incidens hatása alatt a Népszövetség tanulmányi bizottsága kijelentette, hogy amennyiben Wellington Koonak nem adják meg a beutazási engedélyt, akkor a Mandzsúriába tervezett tanulmányi kirándulásról az egész bizottság lemond. A bizottság egyébként az incidensről a Népszövetség főtitkárságának is jelentést tett.

A volán mellett főbelötte magát a Jörg-sajtgyár tulajdonosa

Titokzatos okok kergették halálba a fiatal temesvári gyárost

Temesvár, április 12.

Megdöböntő és okaiban teljesen ismeretlen öngyilkosság történt hétfőn este a temesvári-liblingi országúton.

Jörg Armand, a liblingi Jörg-sajtgyár fiatal, harminchatéves tulajdonosa, Temesvárról jött

autóját megállította az országúton és a volán mellett főbe lökte magát.

Az öngyilkosságot Jörg hozzátartozói fedezték fel, akik elébe sétáltak a gyáros autójának az országúton. Libling határától nem messze nagy meglepetésükre megismerték az autójukat, amely mozdulatlanul állt az országúton. Rosszat sejtve, a kocsihoz siettek és Jörg Armandot ott

találták a volán mellett, félredőlt fejjel, holtan. Lábanál egy revolver feküdt.

Az esetet azonnal jelentették a csendőrségnek, amely a titokzatos öngyilkosság ügyében megindította a vizsgálatot. Annai bizonyos csupán, hogy Jörg Armand a délután folyamán Temesváron járt és este indult vissza Liblingre. Hogy Temesváron érte-e valami olyan esemény, amely tettének elkövetésére késztette, vagy már hazulról elindulva élt benne az öngyilkosság szándéka, még tisztázatlan. Jörgöt mindenki jómodu embernek ismerte és így kétségkívül látszik, hogy az öngyilkosság oka nem anyagi természetű körülményekben keresendő.

Megkezdtek a Campeanu - Sulica féle rágalmozási per tárgyalását

Brassó, április 12.

Még a múlt évben történt, hogy a B. L. hasábjain két cikk is foglalkozott a brassói Marzescu-kórház működésével, illetőleg Campeanu Liviu dr. igazgatófőorvos egy érdekes műtétével.

A tudósítások megjelenése után Sulica Alexe dr., a brassói járványkórház igazgatója, azzal vádolta meg Campeanu professzort,

hogy érdekhajhászból ő maga íratta a szobanforgó cikkeket és azokat reklám céljaira használta fel. Campeanu professzor rágalmozásért beperelte Sulica doktort és a per most került a brassói járásbíró elé. A bíróság a tárgyalás során kihallgatta Nagy Karolt és Finta Zoltánt, a B. L. munkatársait is, akik a kérdéses cikkeket írták. Mindketten tiltakoztak az ellen, mintha Campeanu professzornak bármilyen befolyása lett volna a cikkek megírására és azt hangoztatták, hogy mint érdekes eseménynél szokásos, ők maguk szereztek meg a cikkek anyagát. A többi tanúk is Campeanu professzor mellett vallottak. Sulica doktor ezek után kérte a bíróságot, hogy néhány tanut még idézzon be, amit a bíróság el is rendelt. A tárgyalást május 17-re napolták el.

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-téle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. 1771

Véglegesen megszavazták a konverziós javaslatot

Bukarest, április 12.

A konverziós javaslatot a szenátus is megszavazta. Összesen 133 szavazatot adott le, amelyből 8 a javaslat ellen szólt. Feltűnt, hogy a szenátorok nagyrésze, különösen azok, akik a vita folyamán a javaslat mellett foglaltak állást, tartózkodtak a szavazástól. Így többek között a Magyar Párt szenátorai sem vettek részt a szavazásban.

Atszervezés előtt a Brüning-kormány

Berlin, április hó 12.

Amint új elnökválasztásnál szokásos, Brüning kancellár bejelentette Hindenburgnak a kormány lemondását, amit az elnök nem fogadott el, hanem továbbra is megbizta a kabinetet az ügyek vezetésével.

A birodalmi kormányhoz közel álló körökben úgy tudják, hogy a másodszori megválasztott Hindenburg birodalmi elnök

nem tesz új hivatali esküt, mert a kormány ezt az aktust feleslegesnek tartja teljesen.

Erre céloz különben magának a birodalmi elnöknek most kibocsátott proklamációja is.

Annak ellenére, hogy a Brüning-kabinet lemondását Hindenburg elnök nem fogadta el, félhivatalos jellegű híradások arról számolnak be, hogy a német kormányt rövidesen átszervezik.

Gröner birodalmi belügyminiszter, aki jelenleg a hadügyi tárcát is átveszi, lemond a belügyi tárcáról s utódja ottan Gördeleer lipcei főpolgármester lesz Brüning kancellár pedig a külügyi tárcátó válik meg és helyét von Bülow államtitkárral töltik be.

Brüning egyébként szerdán utazik Genf-be, hogy részt vegyen a leszerelési konferencia tárgyalásain.

A Lindbergh-gyerekekkel egymás közt kereskednek a bandák

Newyork, április 12.

Ha még lehet egyáltalában hinni a Lindbergh-gyerek eltűnésében, illetve még inkább abban, hogy valaha egyáltalában élt, úgy az ügynek új szenzációja van. Kiderült állítólag, hogy

Lindbergh már két ízben kifizette a váltságdíjat, a gyereket azonban nem kapta vissza, mert azzal a bandák egymás közt kereskednek.

Igy jelentkezett most egy harmadik banda azzal, hogy — a gyermek nála van és neki fizesse ki Lindbergh a váltságdíjat. Ezuttal harmadszor... Ha ugyan egyetlenegyszer is kifizette és ha egyáltalában — volt gyermeke.

A száí kellemetlen szaga

visszatartólag hat. Csunya színi fogak a legjobb arcot is elégtelenítik. Mindkét szépségihát néha már egyszeri használat után eltűnteti a csodásan üdítő ízű Chlorodont-fogpép. A fogak már rövid használat után elefántcsont fényt nyernek. Próbálja meg először egy tubussal. Kis tubus ára 20 lej, nagy tubusé 32 lej. Mindenütt kapható. Ezen hirdetés beküldése ellenében ingyenesen küld egy próbatubus Chlorodont-fogpépet a Chlorodont S. A. R. cég, Braşov, Ciocra 2.

Tudja Ön hogy, ki az ERICA?

Ha nem tud pénzt szerezni, megy a Jorga-kormány

A Goga-párt lapjának első szenzációja:

Jorga maga köré tömöríti a cuzistákat és a szász hitleristákat

Bukarest, április 12.

A politikai érdeklődés előterébe ismét Goga Oktávián, illetőleg „nemzeti agrár-párt” néven pártja került. Az új pártalakulat — amint megírtuk — vasárnap tartotta alakuló kongresszusát a Ríomozgó termében, ahol az ország minden részéből megjelentek küldöttségek.

Goga hatalmas expozé tartott,

amelyben vázolta azokat az okokat, amelyek szükségessé tették az új párt megalkotását. Kijelentette, hogy ez a párt tulajdonképpen nem új, mert csak az történt, hogy régi néppárt alakul most át új párttá nemzeti agrárpárt néven, mert hiszen az új pártban a régi néppárt végrehajtóbizottságának a többsége foglal helyet.

Erős bírálatot mondott Goga a politikai pártok eddigi működéséről,

amelyek szerinte nem töltötték be hivatásukat és ma — mondotta — ott tartunk, hogy nincsen egy komoly, nagy kormányképes párt. Vázolta az új párt agrárpolitikai programját, valamint a párt pénzügyi politikáját és kifejtette azokat az elveket, amelyek alapján a közigazgatást és hadsereget át kell szervezni.

Politikai körökben Goga magatartását feltűnőnek tartják már csak azért is,

mert Gogaék különösen kormányképességüket hangsúlyozzák ki és megnyilatkozásaikban azt a látszatot keltik, hogy eljárásuk a legfelsőbb körök intencióinak felel meg.

Ezért hangoztatják elsősorban azt, hogy a tekintély helyreállítása elsőrendű feladat.

Gogaék pártalakításának érdekes fejleménye lett a képviselőházban.

Trancu-Jasi az Averescu-párt nevében azt az indítványt tette, hogy a kamara fossa meg mandátumától Goga Octáviánt, Tilica Joanidot és Ghitescut, akik az új pártba, a nemzeti agrárpártba léptek.

A választási törvény ugyanis határozottan azt az intézkedést tartalmazza, hogy amennyiben egy képviselő abból a pártból, amelyben megválasztották, egy másik pártba lép át, elveszti mandátumát. — Trancu-Jasi kérte a miniszterelnököt, nyilatkozzék erről.

Jorga is Gogaék mandátumainak megsemmisítését akarja

Jorga miniszterelnök azonnal válaszolt és kijelentette, hogy ő nem hivatott ebben a kérdésben dönteni, de ha az ő egyéni felfogását akarják ismerni, megmondhatja, hogy szerinte a leghelyesebb az volna, ha a választók döntenék el újra, vajjon a pártjukból kilépett képviselők iránt továbbra is bizalommal vannak-e?

A többség zajosan megtapsolta a miniszterelnök választát, amiből arra következtetnek, hogy

a miniszterelnök és az avereskánusok között megállapodás történt Goga mandátumainak megsemmisítésére és ezért nagy érdeklődéssel várják a bizottság erre vonatkozó javaslatát, amely elé a házelnök Trancu-Jasi indítványát utalta.

Gogaék szervezkednek

Gogaék egyébként a legintenzívebb szervező munkát kezdtek, amelyet Stan Ghitescu, Teleorman képviselője vezet. Hírek szerint pár napon belül néhány ismert nevű politikus fog az új pártba lépni, akik eddig csak azért nem csatlakoztak Gogához, mert Goga még ragaszkodott a néppárt elnevezéséhez. — Gogához fognak csatlakozni azok a volt progresszisták is, akik már régebben kiléptek a néppártból. Azt is valószínűnek tartják, hogy

Garoflid agrárligája fuzionálni fog az új agrárpárttal.

amire vonatkozólag állítólag már régebben megegyezés történt. Goga hívei azt is tudni vélik, hogy több ismert politikus csak a parlamenti ülészek befejezése után fog csatlakozni Gogához.

Az új pártvezér egyébként a napokban meg fog jelenni a képviselőházban, ahol az új párt nevében deklarációt fog felolvasni.

Az új pártnak különben már hivatalos lapja is van. Goga folyóirata, a Tara Noastra, politikai napilappá alakult át és annak főszerkesztője Goga Jenő, a pártvezér testvérbátyja lett. Az új lap első száma tegnap jelent meg és azt a szenzációs hírt hozta, hogy

az erdélyi szász hitleristák és Cuza

között antiszemita szövetség jött létre, amelyhez egyelőre titokban Jorga miniszterelnök is csatlakozott.

A lap értesülése szerint ez a szövetség választási kartellben fog megnyilvánulni a legközelebbi választásokon. Azok, akik a jelen parlament tanácskozásai alatt megfigyelték azt a meleg baráti viszonyt, amely Jorga Miklós és Cuza professor között kialakult és többször kifejezésre jutott, nem tartják kizártnak ezt a lehetőséget, bár a kombinációnak a hitleristákra vonatkozó részét fantasztikusnak tartják.

További kombinációk

Egyébként azt hiszik, hogy a kormányválság pillanatnyilag lekerült a napi-

Sűrű hamuesővel és izzó lávával önti el környékét egy délamerikai tűzhányó

Majdnem egy méteres hamueső borítja
Buenos-Ayres utcáit — Egyszerre két
vulkán lépett működésbe Argentínában

Buenos-Ayres, április 12.

Hétfő óta működésben van az argentinai területen fekvő Andes tűzhányó, a melynek kitörésére emberemlékezet óta nem volt példa. A tűzhányó hatalmas lávatömeget zúdított a környező vidékekre, kráteréből pedig ezzel egyidejűleg sűrű hamueső esik, amely egész Buenos-Ayresig ér el. A lakosságot ötszáz kilométer körzetben oxigénfejlesztő készülékekkel látták el, mert a Vulkán kénés gázokat terjeszt.

Buenos-Ayres területére kétféle köbméter hamueső esett, úgy, hogy nyolc-

van centiméter magasan áll az utcákon és teljesen megakasztja a forgalmat. Az argentinai Andes-tűzhányó kitörésével egyidejűleg Patagóniában újra működni kezdett az ugyancsak évezredek óta kialudt Dumoió-kráter is, amely szintén borzalmas pusztítást visz véghez.

Két nővér közül a halálba

Végzetévé lett egy fiatal aradi tisztviselőnek, hogy beleszeretett só-

gornőjébe — Felmentették a csábító sógornőt a gyilkosság vádjától

Arad, április 12.

Rendkívüli érdeklődéssel kísért bűnügyi tárgyalás zajlott le kedden az aradi törvényszéken.

Az elmúlt év novemberében történt, hogy Gavran Olga varrónő lelőtte a vele együttélő Cristea Stefan vármegyei tisztviselőt. A gyilkosság éles golyóra történt vadászfegyverrel történt, az áldozat rövidesen kiszenvedett.

A bevezetett nyomozás során aztán nagyon szövevényes szerelmi bonyodalomba ütközött a rendőrség. Ebből a kusza és nem éppen izléses szerelmi szövevényből sarjadt ki aztán az a tragédia, amely a fiatal és jobb jövőre hivatott tisztviselő életére tragikus pontot tett.

Cristea Stefan ugyanis megelőzőleg a vállalt nővérének, Mariorának volt a törvényes hitvese.

Együttélt az anyósával és fiatal sógornőjével. Ebből az együttélésből később szerelem fejlődött ki a férj és a sógornő között, amiről a feleség hamarosan tudomást szerzett. Egyideig tűrte ezt a tartóhatatlan állapotot, a mérgezett családi levegő azonban csakhamar annyira fojtogatóvá vált mindannyiukra, hogy a szerelmesek külön költöztek. Cristea Stefan azt hitte, hogy így valahogyan megoldotta élete problémáját, de tévedett. Felébredt mámorából s

egyre inkább vágyakozni kezdett törvényes felesége után.

Ennek azonban nem tudta elnyerni a bocsánatát. A tragédia napján is nála volt, az asszony azonban keserű szemrehányások után elkergette.

Az eltévedett tisztviselő visszatért szerelmese, vagy inkább volt szerelmese lakására. Mindazt a fájdalmat, ami benne volt, most már Gavran Olgára öntötte ki, aki véleménye szerint az egésznek az oka volt. A hangos és több ízben kiújuló ve-

szekedés zaját a szomszédok is jól hallották.

Aztán egyszerre hangos dörrenés verte fel a házat.

A szomszédok beszaladtak és Cristea Stefan átlőtt mellél, vértócsában találták.

A törvényszéki tárgyaláson a vádlott tagadta, hogy ő lőtte volna le az áldozatot, illetve szándékosan követte volna el a gyilkosságot. Előadása szerint

Cristea Stefan annyira el volt keseredve, hogy öngyilkosságot akart elkövetni.

Ő csak meg akarta akadályozni ebben a végzetes cselekedetében. Elkéséredett birkózás keletkezett erre kettőjük között. Így sült el véletlenül a fegyver. Nincs tehát gyilkosságról szó, hanem véletlen szerencsétlenségről.

A bíróság a vádlottat bizonyítékok hiányában fölmentette.

HARAGJÁBAN AGYONÜTÖTTE A MEZŐRENDŐRI KIHAGASON KAPOTT ASSZONYT. Marosvásárhelyről jelentti tudósítónk: Kovács Imre szászrégeni mezőőr az elmúlt nyáron azon kapta rajta Bogdán Jánosnét, hogy az tehenét a tilosban terelgeti. Felelősségre vonta az asszonyt, az azonban olyan támadóan viselkedett, hogy a mezőőr elvesztette a türelmét s a kezében levő bottal az asszonyhoz sújtott. Az ütés fején találta az asszonyt, aki nyomban elvágódott és néhány perc múlva meghalt. A hirtelen haragu mezdőört a törvényszék, az összes enyhítő körülmények figyelembevételével, egy évvel sújtotta. Az ítéletet a tábla helybenhagyta.

Tudja Ön hogy, ki az ERICA?

rendről, mert a gazdasági krízissel kapcsolatos intézkedések megtétele olyan sürgőssé vált, hogy kormányváltotatással nem akarnak időt veszíteni. Annál kevésbé, mert Argetoianu kezében összpontosul minden idevonatkozó munka és azt hiszik, hogy a parlamenti ülészek bezárása után

Argetoianu külföldön, vagy kölesönt szerez az ügyek rendezésére, vagy újabb monopóliumok koncesszionálásával fog nagyobb pénzüsszeget szerezni.

Amennyiben Argetoianu vállalkozása nem sikerülne, csak akkor kerül sor a kormány kicserélésére és erre az esetre elsősorban

a Titulescu-megoldást tartják valószínűnek.

Titulescu nagy tekintélye a külföldön garancia arra, hogy az ország súlyos válságán segíteni fog.

Minden körülmények között biztosra veszik, hogy az esetleges új kormány nem személyiségek kormánya lesz és nem a pártok, vagy a képviselőház mellőzésével fogja az ország ügyeinek az intézését kezébe venni. Az új kormány a nagy és kis pártok valamilyen kombinációjából fog összetevődni és a legteljesebb alkotmányosság jegyében fog az ország élére állani. A Goga-párt persze jelentékeny szerepet kap majd ebben a kombinációban.

SZABADKERESKEDELMI KONFERENCIA
A VEDÖVAMOS ANGLIÁBAN

A londoni Victoria-hotelben most ülésezik a szabadkereskedelmi konferencia, ami annyival is inkább figyelmet érdemel, mert Anglia éppen nemrégiben adta fel a szabadkereskedelem elvét és a legszigorúbb védővám-politikába kezdett. A konferencián a képviselőkön látható Snowden kincstári kancellár elnököl.

A magyar felhatalmazási törvényt egy évvel meghosszabbították

Budapest, április 12.

Ismeretes, hogy az ősszel bekövetkezett fontválság nyomán Magyarországon kivételes pénzügyi intézkedéseket léptettek életbe, majd egy ugynevezett harminchármas bizottságot kreáltak, amely a megszavazott felhatalmazási törvény alapján, teljhatalommal intézkedhetett.

A ház mai ülésén Károlyi miniszterelnök javaslatára ezt a felhatalmazási törvényt egy évvel meghosszabbították. A szociáldemokraták a meghosszabbítás ellen erősen tiltakoztak.

Ezután Kéthly Anna szociáldemokrata képviselőnő a balmazújvárosi és nyírturai csendőrsortüzet akarta szóvátenni, az elnök azonban nem adta meg neki a szót.

A törvényszék jóváhagyta a temesvári leketteszesesek 25 millió büntetését

Temesvárról jelentik: Is-

meretes, hogy a bűnügyi eljárásán kívül kártérítési per is folyt a kincstár részéről a temesvári feketeszészek, így a Friedmann- és Unio-gyárak ellen, amelyeket összesen 52 millió lej bírság megfizetésére kötelezték. A gyárosok felelősségére ma tárgyalta az ügyet az itteni törvényszék, amely a kirótt 52 millió lej bírságot jóváhagyta. A feketeszészek tovább felelőstek a táblához.

KERESKEDŐK KÖNYVELESET MÉRLEGEIT ÉS
BÁRMELY HASONLÓ MUNKÁK ELVEZETÉSEI
G. MIGOL AUTORIZÁLT
KÖNYVELEZŐ
STR. 13 SEPTEMBRIE 3

MÉG MINDIG NEM ELÉG A HUSOS-FAZÉK

Dühöng a monopol-mánia

Egyedárusításba akarja venni az állam a szeszen és a cukron kívül a rizset, kávé, lisztet és búzát is – Vonz a híres Discom példája

Mégjobban megszorítják a magánkereskedelem élet-lehetőségeit

Brassó, április 12.

A kormányhoz közelálló körökből megdöbbenést okozó gazdasági újítás tervének híre kelt szárnyra. Azt suttogják, hogy a Jorga-kormány, illetve Argetoianu rezsimje az állami büdzsé fenyegetően növekvő deficitjét úgy akarja kiküszöbölni, hogy a dohányon, gyufán, szeszen és sósó kivül

monopolizálni fogja a kávé, cukor, rizs, sőt a gabonaexportot és a liszt-kereskedelmet is.

Ez a monopolium-kiterjesztési akció nem egyéb, mint államkapitalizmus.

A szállongó hírek országsszerte kinos megdöbbenést keltenek a sok ezer érdekelten és előreláthatólag nem okoz kisebb megdöbbenést a terv a legnagyobb számú érdekelten, a tizenhét millió főből álló romániai fogyasztó-közönség ropant tömegének soraiiban sem.

Az új monopoliumok bevezetésével a nyílt program szerint az a kormány célja, hogy az állam gazdasági helyzetét feljavítsa. Csak egy kissé kell azonban a probléma mélyére pillantanunk és látjuk, hogyha nem is a célja, de az eredménye föltétlenül az lesz az öt új elsőrendű közszükségleti cikk monopolizálásának, hogy az állami elosztó-szervek kiterjesztése által a kereskedő-társadalom tekintélyes részét a kereskedelem teréről leszorítsák. Új állások és új megélhetési lehetőségek tízezrei nyílnak meg majd a többségi állampolgárok előtt és zárulnak be csaknem százszázalékig a kisebbségi állampolgárok számára.

Emlékeztet még, hogy az előző kormány a dohánymonopolium bérbeadásakor nyíltan beismerte, hogy az állami adminisztráció és organizáció kereskedelmi cikkek forgalomba hozatalánál végérvényesen csődöt mondott. A legnagyobb nyilvánosság előtt, mint vallomás hangzott el akkor ez a beismerés. Érthető így, hogy minden józan ész és okoskodás szempontjából észszerűtlen és botor lépés a kormánytól, hogy a kereskedelemre képtelenné bizonyult és tehetetlennek nyilvánított állami apparátusnak öt új elsőrendű közszükségleti cikk egész kereskedelmét ki akarja most szolgáltatni.

Amit a Discom példája tanít

Emlékeztet továbbá a nagyközönség előtt az a szerződés is, amelyet a dohányjüvedék összes gyártmányának áruba bocsátása ügyében az elmúlt kormány a Discom Rt.-gal kötött.

Emlékeztet, meri még nálunk, keleten is példátlan az a könnyelműség, amellyel a kormány ennek az előnytelen szerződésnek minden terheit a fogyasztó közönségre hárította. A Discommal kötött állami szerződés több mint évi egyharmad milliárdos megkárosítást jelent az államkasszában és hogy a dolog még kirívóbb legyen, ennek a horribilis nemzeti ajándéknak évenkénti kiutalását semmiféle szempontból nem lehet megindokolni.

Annakidején, amikor ezt a botrányos szerződést megkötötték, a kormányfőrt ak azzal takarózták, hogy a Discom-szerződés a Banca Marmorosch-Blank talpraállításánál elengedhetetlen szükségesség. Nos hát, a Banca Marmorosch esetét a gazdasági inség mezején, de kései kreatúrája, a Discom Rt. É. és évi negyedmiliárd lejes nemzeti ajándékot élvez. De beszéljenek a számok:

A Discom Rt. 12,95 százalékos jutalékot kap a román dohányjüvedék bruttó forgalma után azon a címen, hogy ezért a jutalékért a dohányárut a fogyasztóhoz eljuttatja. Az öt századrész százaléka hián tizenhárom százalékos jutalékért a Discom által elvállalt feladatot a valóban a kistrafikosok és a megyei el-

osztók végzik. Kapnak ezért előbbiek városokban három, falvakban öt százalékos, az utóbbiak pedig 1,6 százalékos, tehát a kétféle trafikáriusítási percentet középárányossal négy százalékkal számítva, a közel tizenhárom százalékos elvállalt munkát 5,6 százalékosra végeztetik el a Discom-privilégium irigylésre méltó urai.

Evi 360 millió ajándék

Az, amit a Discom csinál, valósággal iskolapéldája a kizsákmányolásnak. A kistrafikos, aki boltot bérel, tőkét investál, viseli a sérült szivarokkal, cigarettákkal és dohánykezeléssel járó összes kockázatot, a kicsinybeni eladás tömérédek pepecselését és csekély forgalmat lebonyolító munkájáért kap 3 és 5 százalé-

kot, a megyei elosztó autókat tart, amelyekkel kiszállítja a kistrafikoshoz az árut és garanciát vállal egyben értük, illetve a kiszállított áruért. Bár ez az elosztó igen nagy investációval dolgozik, kitűnő üzletet csinál a neki juttatott 1,6 százalékkal. Mi munkája van még a Discomnak ezután?

Megegyi megbízójának 1,35 százalékos fizet, akik irodákat tartanak fenn és elvégzik az összes írásbeli munkát, a megmaradó hat százalékos pedig zsebrevágja. Ez a hat százalék hat milliárdos évi dohányjüvedéki forgalmat véve alapul, 360 millió lej évenkénti tiszta jüvedelem.

Nem célunk a lázítás, mert nem is lehet az, de a fenti adatoknak már a pusztán felsorakoztatása is lázít. A mérleg egyik oldalán Románia százazernyi kistrafikosa, tehát mintegy félmillió csa-

Aggasztóan tiltakozik Campulung-megyec

Együttesen tüntetnek a kereskedők, papok, tanítók és nyugdíjasok

Bukarest, április 12.

Bukarestbe, a belügyminisztériumba érkezett hivatalos jelentések szerint Muscel és Arges megyékben igen izgatott hangulat uralkodik. A fokozott izgalom oka az a különös találkozás, amelynek során a társadalom legkülönbözőbb rétegei ugyanazon időben emeltek fel tiltakozó szavukat az elviselhetetlen közterhek miatt egyrészt, az állam szűkmarkúsága, a fizetések és nyugdíjak visszatartása miatt másrészt.

A tüntető megmozdulásra a campulungi kereskedők adták meg a jelt. Gyűlést tartottak, amelyen megállapították, hogy, bár számtalan azoknak a küldöttségeknek a száma, amiket memorandum-köteggel azért küldözgettek Bukarestbe, hogy a kereskedőkre rótt elviselhetetlen közterhekből valamit töröljenek, mindeddig kérésük meghallgatásra nem talált, a terheken semmit sem könnyítettek. Tovább várni már nem tudnak s ezért kimondják a határozatot, hogy

a város összes kereskedői bezárnak és zárva tartanak mindaddig, amíg az adók és taxák 30 százalékát nem törlik.

Érthető, hogy a város lakosságát a kereskedők elhatározása igen nagy izgalomba hozta.

Ehhez járult még az, hogy mostanra volt kitűzve

a megyei nyugdíjasok nagy panaszolókozó közgyűlése.

A gyűlés résztvevői tüntető felvonulást tartottak Campulung utcáin s erőteljesen követelték az elmaradt nyugdíjak kifizetését és az ezután nyugdíjak pontos kiutalását.

Gyűlést tartottak a megye papjai és tanítói is.

Hangsúlyozták, hogy most már ők kerültek a legsúlyosabb helyzetbe, mert hónapok óta egyetlen garast sem kaptak a fizetésükre. Nem tudják így teljesíteni a rájuk rótt nehéz szolgálatot s kénytelenek lesznek abbahagyni a munkát, ha a kormány sürgősen nem intézkedik.

A papok és tanítók elkeseredése természetesen az egész megyére kihat s így a Bukarestbe küldött hivatalos jelentés nem tuloz, amikor megállapítja, hogy megyeszerte aggasztóan izgatott a hangulat s éppen ezért sürgős intézkedést kér a belügyminisztériumtól. Azonban inkább mégis a pénzügyminisztériumtól, mint a belügytől, mert a nyugtalaniságnak ezáltal kizárólag pénzügyi okai vannak.

Öngyilkosságot kísérelt meg Aradon Schwartz Imre marosvásárhelyi bőrkereskedő

Leugrott a harmadik emeletről és súlyos belső sérüléseket szenvedett

Arad, április 12.

Tragikus öngyilkossági kísérlet hozta izgalomba Aradot, különösen pedig a város kereskedő körét. A Fischer Eliz-féle bérpalota egyik harmademeleti lakásának az ablakából Schwartz Imre marosvásárhelyi bőrkereskedő kivetette magát és a cementes udvarról súlyos sérülésekkel szedték föl és szállították kórházba.

Schwartz Imrét Arad kereskedő és iparos körei jól ismerik. Nemrégiben még Aradon volt, mint az Alcalay-testvérek aradi lerakatainak egyik vezetője, illetve társtulajdonosa. Később Marosvásárhelyre költözött, ahol ugyancsak a bőrszakmában alapított igen jól menő társas céget.

Pár nappal ezelőtt üzleti ügyben Aradra érkezett. Régi társának, Guttman Aladárnak a lakásán kapott szállást. Üzleti ügyeiben

nem sokat végzett, mert régi idegbetegsége ujjal erővel tört ki rajta. Hétfőn felkereste a Terapia-szanatóriumot, ahol az orvosok hosszabb pihenést és szanatórium kezelést javasoltak. Schwartz elkedvetlenedve fogadta az orvosi diagnózist, aztán elhatározta, hogy kedden visszautazik Marosvásárhelyre s dolgai elintézése után megkezdi a szanatóriumi kúrát. Ki is ment az állomásra. Volt társa és barátja, Guttman, kikísérte. Az állomáson azonban annyira erőt vett rajta az idegesség, hogy Guttman tanácsosabbnak látta lebeszélni az utazásról. Ez sikerült is. Együtt indultak vissza Guttman lakására. Utközben a betegem újra erős rohamok vettek csört. A mikor aztán a lépcsőkön felhaladtak s elérkeztek a harmademeleti lakásig.

Schwartz hirtelen felrántotta az udvarra néző ablakot s mielőtt Guttman megragadhatta volna, fejével előre kivetette magát.

láttag és ezért a munkáért, amit ők végeztek el, az ő jüvedelmük alig kétharmadát teszi ki annak az összegnek, amit a Discom urai pusztán azért, mert egy előnyös szerződés van a kezükben, minden munka és minden befektetés nélkül profitálnak.

A fent regisztrált riasztó példa után nem nehéz megállapítani, hogy mi a terve a jelenlegi kormány a szóbanforgó öt újabb monopoliummal. Igazán nem nehéz megállapítani, hogy Európa öt legjobb üzlete szerepel a romániai cukor-, rizs-, kávé-, liszt- és buzaexport-monopolium tervével kapcsolatosan egyelőre még titkos tárgyalások programjában. Igazán nem nehéz megállapítani, hogy a tervbe vett szerződések nyilván szintén husos-fazekak lesznek, amelyeknek árnyékában igen akkurátus dolog lesz tartózkodni, valamint azt sem, hogy az újabb milliárdokat emésztő monopoliumok a kis-ekzisztenciáknak újabb százazereit fogják az igen előnyös monopolium-szerződések birtokosainak jobbágyaivá süllyeszteni.

És történik mindez olyan körülmények között, hogy az elsikkadt százmilliók az államkincstár részére minden vonatkozásban elvesznek és a kritikus helyzetben levő állami apparátus eltartásának gondja továbbra is teljes egészében azoknak a százazereknek vállaira zudul, amelyeknek ekzisztenciáját a mindenkori hatalom démoni leleményességgel évről-évre kétségbeesettebbé teszi.

Miniszterelnök Ur, az Isten szerelmére, térjen magához, mielőtt még nem késő és emeljen vétőt a tervbe vett öt újabb nemzeti ajándék kiosztása ellen.

Némédy Gábor.

Esés közben azonban, valami véletlen szerencse folytán, megfordult a levegőben s nem a fejére, hanem a talpára zuhant, aztán össze-rogyott. A kihívott mentők ajátlan szedték föl.

Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy, bár külső sérülései nem jelentősek, olyan súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy állapota életveszélyes. Arad kereskedő körében nagy részvét nyilvánul meg a szerencsétlen ember iránt.

Vulpeanu és Sava Kornél a kolozsvári törvényszék előtt

Kolozsvár, április 12.

A kolozsvári törvényszék előtt a közeli napokban két érdekes bűnpör főtárgyalását kezdik meg. Pénteken veszik elő Vulpeanu Augustinnak, a gyilkos beszercei táncosnának bűnyűjét, aki Flaviu Gravu diákot a dési országúton meggyilkolta és bedobta a Szamosba. A tárgyalás iránt olyan hatalmas érdeklődés nyilvánul meg, hogy a törvényszék elnöksége kénytelen volt belépőjegyeket kibocsátani, ezeket azonban órák alatt szétkapkodták. Az érdeklődők túlnyomórésze fiatal nő és fiatal férfi. Hétfőn azután egy másik nagyszabású bűnyű főtárgyalása kezdődik a törvényszék büntetőtanácsa előtt. Ekkor vonják ugyanis felelősségre Sava Kornél volt szolgabíró és társait, akik az erdélyi feketeszusz-üggyel kapcsolatban lettek vezetés emberek.

Kirabolták egy berlini rendőrtanácsos lakását

Berlin, április 12.

A német főváros rendőrsége rendkívül érdekes, sőt bizonyos tekintetben bűnyűi pikantériának számító ügyben kezdte meg a nyomozást. A bűnyű középpontjában egyelőre, — károsult minőségben, — a berlini rendőrség egyik legkiválóbb szakértője, Gennath tanácsos áll. A bűnyű középpontjában pedig egy került bele, hogy hétfőn este felismeretlen tettesek behatoltak a lakásába és onnan minden megmozdítható értéktárgyat elemeltek. Gennath tanácsos este teljesen felült és kifosztott lakásba tért haza. Feljelentésére a berlini rendőrség teljes apparátussal indította meg a nyomozást, a vakmerő betörők kézrekerítésére.

Legnagyobb központi szálloda

GRAND HOTEL

BUCUREȘTI CALEA VICTORIEI

Példás tisztaság, modern komfort. Szobák 150 lejtől.

Hírek

— MOZGALOM ANGLIÁBAN A PIZSAMA ELLEN. Londonból jelentik: Angliában erőteljes mozgalom indult meg, amely most már egyszersmindkorra és véglegesen le akar számolni a megázult erkölcsökkel s ezeknek legszembetűnőbb jelenségeivel, a modern női divat kilengéseiben. A szigorú és puritán morál alapján álló akció hadüzenet a női pizsának és túrhetetlennek minősíti azt az állapotot, hogy a nők a tengeren járó hajókon, különösen az Óceánjáró gőzösökön, de társaságokban és vendégségekben is, fátymoékony kosztümökben jelenjenek meg. S hogy mindezeket a halálraítelt ruhadarabokat hogyan kioánják pótolni a akció vezetői, az kiálágluk abból a felhívásból, amely a Timesben jelent meg, s amely csábító színekkel festi az elmúlt szebb kor női divatjának előnyeit. „Nyakig zárt, bokáig érő, kék szövetruhát hordtak akkoriban a nők!” — mondja a felhívás. „A melegebb égő alatt bő, sokrédős fehér szoknyát viseltek, keményített muszlinból, a bluz gallérja természetesen be volt gombolva a nyakon s nem volt fedetlen a kar, sőt ellenkezőleg, a bluz ujjja a csuklógig ért. Bájos kis matröz-szal-makalapot viseltek és hercig pajzsággal néha még ékszer is, mint például egy kis aranyláncot a nyakon...” Ilyen hangnemben hadakoznak az új puritánok a nadrágszoknyák és pizsámak ellen, amelyeknek a színes mintája olyan, hogy egy valamire való öntudatos papagály röstel-né, ha tollazata ilyen volna.

— JELLEMZŐ STATISZTIKÁT KÉSZÍTETT AZ ARADI PÉNZÜGYIGAZGATÓSÁG. Tudósítónk jelenti: A minisztériumi rendelet nyomán az aradi pénzügyigazgatóság számbavette az elmúlt évről megmaradt fizetési és nyugdíjhátralékokról szóló utalványokat. A munka befejeződött s a statisztika, amire a pénzügyminisztérium kíváncsi, elkészült. Aradon ez a helyzet: összesen 1000 utalványt nyújtottak be, 44 millió lej értékben.

— ELŐFIZETŐINK kiserjék figyelemmel a címkejükön feltüntetett lejáratot. A lap zavartalan expedálása érdekében gondoskodjanak idejében a lejárt előfizetést megújításáról s ha akár póstán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárát szerepel-e a címken.

— IDŐJÁRASJELENTÉS. Budapestről távratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint nyugatról borulás, majd zivatarok, később lehűlés várható.

— Mégis forgalomba hozták Gyergyószentmiklóson a „városi pótpénzt.” Tudósítónk jelenti: Megírta a B. L., hogy Gyergyószentmiklós interimár bizottsága miniszteri engedéllyel, szigorúan csak a város belső területén való használatra, „pótpénzt”, pénztári bont bocsátott ki. A város ezzel fizeti alkalmazottait és hitelezőit, viszont a bonokat adók és taxák fejében elfogadja. A „pótpénz” most került a közönség közé. Idegenkedve fogadják, legalább egyelőre, ha azonban tapasztalni fogják, hogy a „városi pénzért” a kereskedő ad lisztet és egyebet, mert ő viszont adóba és taxába fizetheti azt, bizonyára megindul a forgalom.

— TOVÁBBRA IS ADNAK VIZUMOT A MAGYAR HATÁRÁLLOMÁSOKON. Budapestről jelentik: Egyes utóállambeli lapokban, egy pesti lap nyomán az a hír jelent meg, hogy a magyar határállomásokon a jövőben nem fognak vizumot adni. Illetékes helyről nyert értesüléseink szerint ez a hír alaptalan, amennyiben a határhatalóságok kivételes esetekben továbbra is kiadnak vizumot éppenugy, mint a múltban.

— EGYHAVI ELZÁRÁSRA ÍTÉLTÉK A NÉPSZAVAT PÓTLÓ NÉVTELEN ÚJSÁG KIADÓJÁT. Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy a Népszava betiltatását követő napokban a lapvállalat Névtelen Újság címen pótlapot akart megjelentetni, amelyet azonban már a nyomdában lefoglaltak. A rendőrségi büntetőbírósg most egyhavi elzárásra és 300 pengő pénzbüntetésre ítélte az alkalmi lap kiadóját, Haas Kálmánt, míg annak szerkesztőjét, Esztergályos János képviselőt, mentelmi jogára való tekintettel csak kiadatása után vonják perbe.

Egy felesleges találmány

Az angol bank pénztárosai boldog emberek lehetnek! Feltalálták az ő kényelmükre egy olyan masinát, amely az ezüstpénz számlálását automatikusan elvégzi. Nem kell tehát többé számolni az aprópénzt, nem kell vele vesződni, mert irtózatossá tömegét ez a boszorkányos ügyességi gép teljesen egyedül elvégzi. Külön nevezetessége az irigylésreemlélt készségnek az, hogy óránként 1500 angol font, azaz majdnem egy millió lej értékű ezüstpénzt tud megszámolni. A pénzsámlálás történetében tagadhatatlanul korszakot alkotó ez a praktikus masina, amely egy rövid óra leforgása alatt is, — a mi szűkös kelet-európai viszonyainkhoz képest, — fejedelmi summát képes tévedés nélkül megszámolni, de mifelénk bizony semmiféle hasznát sem vennők. Egyrészt azért, mert ezüstpénzünk nincs is, másfelől pedig, mert pénzünk általában nincs, amit érdemes volna géppel megszámol-tatnunk. Azt a kicsit, amink van, — sajnos, — a régi és elavult pénzsámlálási műveletekkel is szinte pillanatok alatt meg tudjuk számolni.

— Denunciánsok mindenütt akadnak. Marosvásárhelyről jelenti tudósítónk: Kinos meglepetésben volt része a napokban a marosvásárhelyi zsidóságnak, amely eddig mindig a kellő jóviszonyban élt a hatóságokkal s erőszakos, vagy rosszindulatú fellépésre sem adott soha okot és alkalmat. A napokban azonban történt valami. A sziguranca beidézte a zsidó hitközség temetkezési szentegyletének vezetőjét és számonkérte az alapszabályokat. A vezetőség a kihallgatások és a vizsgálat során megbizonyította, hogy a szentegyletet még 1923-ban elismertették az előírt törvényes formák között, az alapszabályok rendben vannak s így az egyesület működésének nem lehet semmi törvényes akadálya. Dicsőretet legyen mondva, a sziguranca nyomában beszüntette az eljárást. De hát akkor miért volt az egész? Az is kiderült hamarosan. A sziguranca feljelentést kapott. A feljelentést Felszegi Ármán nyugdíjas vidéki jegyző írta. Azért írta, mert az egyet gyűlésein indítványait nem fogadták olyan tisztelettel és megértéssel, mint ahogyan ő azt elvárta volna. Ezért denunciált. És ezzel a denunciálással bizonyosságot adott annak, hogy az egyesület igen jól tudta, mit tesz akkor, amikor Felszegivel szemben nem viseltetett olyan meghajló tisztelettel, amelyet a nála érdemesebbek kaptak.

— Adóhátralék miatt lepecsételték az Astra kultúregyesület csikszereadai mozi-ját és könyvtárát. Tudósítónk jelenti: A Csiki Magánjavak egykori vagyonának egyik legszebb és legértékesebb palotáját, a vígadót, Az Astra román kultúregyesület kapta, természetesen ingyen, minden ellenszolgáltatás nélkül. A palotában az Astra mozi rendezett be, de bérbeadható helyisége is maradt elég. Ennek ellenére az adó pontos fizetésére nem volt pénze az egyesületnek. Két évi adójával, összesen 150 ezer lejlel maradt hátralékban s ezért a hátralékért a csikszereadai pénzügyigazgatóság hétfőn végrehajtást rendelt el. Lefoglalták az Astra egész könyvtárát, irodai berendezését és zár alá vették a mozihelyiséget is. Az egyesület vezetősége haladékokat kért, a pénzügyigazgatóság azonban nem enged: ha 15 napon belül az adóhátralékot ki nem egyenlítik, könyörtelenül árvereztet. Nem érdektelen felemlíteni, hogy az Astrának 300 ezer lej készpénze van a Hargita-banknál. Ott van, de befagyott állapotban, amiről az Astra igazán nem tehet.

— A BRASSÓI IZR. HITKÖZSÉG értesíti tagjait, hogy a pászka megérkezett és az Arvaház-utcai hivatalos helyiségben reggel 9-től 1-ig és délután 3-tól 7-ig kapható. Az elnök-ség.

nélkül igazi rumba el sem képzelhető. Feltétlenül szükséges a „maraca”, az ugyancsak kivájt és megszártított nyugat-indiai diófajta is, amelybe kavicsokat tesznek s így rázzák a különböző szinkopázó kontraritmikus előidézését. A „claves” viszont nemes keményfából készített esztergályozott rud. Ebből hármát, négyet is használnak s egymáshoz veregetve, xilofónszerű hangokkal lelkesítik a rumbatáncosokat.

— Vasvillaharc. Tudósítónk jelenti: Albert Gábor és Albert János csikszentmási gazdák hosszabb idő óta állandó viszálykodásban éltek egymással. Az elmúlt vasárnap az utcán újra szóváltás keletkezett közöttük, amelynek során vasvillaharc fejlődött ki. Albert János volt a támadó és „győztes” fél. Albert Gábor súlyos sebekkel maradt az utcán. Igen gondos orvosi kezelésre van szükség, hogy életben maradjon. A másikat a csendőrség vette „gondozásba”.

— AZ ÁLLAMI DOHÁNYJÖVEDEK a napokban „Sport” néven új parafa-szopókás cigarettát hoz forgalomba, melynek ára 1.20 lej darabonként. Az olcsóbb cigarettafajták fogyasztói ilyen módon alacsony ár mellett, kitűnő minőségű, gondosan előállított és szép kiviteli cigarettához juthatnak. (be)

— SZÁZHARMINCAN PÁLYÁZTAK A MAGYAR HÖHÉRI ÁLLÁSRA Budapestről jelentik: Tegnap járt le a Kozarek halálával megüresedett állami itéletvégrehajtói állásra kiírt pályázat. Összesen százharminc pályázati kérvény érkezett be, nagyrészt földművesek és munkások részéről. Érdekes, hogy a jelenlegi ideglenes höhér, Győri Sándor villamosvasuti főellenőr, az állás végleges elvételéért nem pályázott.

— ÖNGYUJTOGATÁSÉRT LETARTÓZTATTAK EGY BUDAPESTI SZŐRMEÁRNYAGKERESKEDŐT. Budapestről jelentik: Még február 22-én ki-gyuladt a Reisch József és Társa ismert fővárosi szőrmearucég üzlete és csaknem teljesen elhamvadt. A károsultak száz-huszezer pengő kárt jelentettek be a Fővárosi és az Adria biztosítótársaságok-nál, amelyeknél tűz ellen biztosítva voltak, ezek azonban csupán hetvenezer pengő kárt állapítottak meg. Ugyanekkor azonban gyanút fogtak a tűz okát illetően és a legnagyobb körültekintéssel megindult rendőri vizsgálat ki is derítette, hogy öngyújtogatás történt, Reisch Józsefet ma letartóztatták.

— KOSZORUMEGVÁLTS. Zakariás P. gyógyszerész ur, néhai özv. Tutsek Károly elhalálozása alkalmából 300 lejt adomázott jótékony célra. A nemesszívű adom-ért hálás köszönetet mond a brassói katolikus plebánia hivatal.

— LEGALABB 10.000 ASSZONY használja és dicséri naponta Biri néni szakácskönyvét, mert többszáz kitűnő konyha receptje alapján, mindenki könnyen vezetheti a legigényesebb háztartást is: levesek, sülték, előételek és tészták, befőttek és savanyúságok készítésére egyaránt szolgál kitűnő receptekkel. De nem hiányzik belőle a balak, fagyaltok sem, amint hogy megtaláljuk benne azt is, mik a teendő a disznóölés körül, hogyan kell zöldseget aszalni, szappant főzni, kenyeret sütni, kávét főzni, veteményeket, káposztát télire eltenni, zsirt olvasztani és — puliszkát főzni. Egyszóval: felöleli a háztartás konyhai részének minden ágát, receptjei világosak, egyszerűek, mindenki számára érthetőek. A vaskos kötet ára tartós, kemény kötésben 130 lej.

FIGYELEM!

Most vásároljon!

Nagy tavaszi női és férfi szövetvásár!

VESTIS-NÉL

BRASSÓ, LENSOR 22.

Eredeti
gyári
árak!

Mintás selyem. Mouslin-okban nagy választék!

BRASSÓ

„Modern Muzgó”

Telefon 518

Ma, kedden a diadalmos sikerű

Megégyeser de utoljára visszajön Brassóba

Jön! Német énekes táncos vigoperett Premier!

Hazudj, ha kell!!

Főszereplők: Halmay Tibor, Jenny Jugo, Oskar Karlweiss.

Szünetben fellép:

GROCK II.

a híres zenebohóc, aki 14 hangszerezen játszik a közönségnek.

Shanghai Express

Marlene Dietrich, Anna May Wong a főszerepekben.

Új szenzációs Journál.

A szent és rajongója

AGNES GÜNTHER regénye után

Wilhelm Dieterle és Lyen Deyers-el.

APRILIS 1.

B. L. 3. OLDAL

Dohányozni és mégis fehér fogak

Makkkeze, zseges, hófehér fogak, frissen illatozó levelet a **PEBECO** fogpaszta, az egyetlen fog- és szájpótló szer, amely szájszerű fogpasztas- bízott!

PEBECO
FOGPASZTA

Megalakult a gyergyószentmiklósi „klimatikus bizottság”. Tudósítónktól: A munkaügyi minisztérium a Gyilkostó környékét és ezzel kapcsolatban Gyergyószentmiklós városát klimatikus üdülőhellyé nyilvánította. Az erre vonatkozó rendelkezés a napokban érkezett meg Gyergyószentmiklósról a felhívással együtt, hogy most már a város alakítsa meg a klimatikus bizottságot. A megalakulás az előírt formák között meg is történt. Elnök **Makkai Domokos**, alelnök **Gereöffy Csanád**, pénztárnok **Sáska Andor**, titkár **E. Deér Kálmán**. A rendőri büntetőjoggal felruházott 3 tagú bizottság tagjai lettek: **Negoescu Aurel**, **Neto-tean János** és **Csiki János dr.** Azután az 1932 évi költségvetés előkészítésére bizottságot küldöttek ki azzal az utasítással, hogy a tervezetet április 16-án mutassák be. A munka tehát erősen folyik a Gyilkostó érdekében. Reméljük, hogy eredményes is lesz s a Gyilkostó és környéke rövidesen azt a helyet kapja meg a hazai üdülőhelyek ranglistáján, a mit méltán megérdemel.

MAROSVÁSÁRHELY CSAK TÁRSADALMI UTON SIETHEZ AZ ÁRVIZKÁROSLTAK SEGÍTÉSÉRE. Tudósítónk jelenti: Megirtuk, hogy a marosvásárhelyi interimár bizottság elnöke gyors segítyt igért az árvíz áldozatainak. Az ígért beváltására azonban nem került még sor, mert kiderült az, hogy a városnak egyetlen bani alapja sincs, amiből az ilyen gyorssegélyezést ki lehetne utalni. Így aztán az interimár bizottság rendkívüli gyűlést tartott, amelyen kimondták, hogy más eszközök hiányában kénytelen ismét a nagyközönség áldozatkészségére bízni, különben nem tud az árvízkarosultak segítségére sietni. A tanács felhívásokat bocsát ki az adakozásra s a maga hatáskörében mindent elkövet, hogy az ebből a célból elindított társadalmi akciók sikerre vezessenek.

NEGY NAPIG VOLT EGY JASI-I MUNKASLEÁNY GYOMRÁBAN EGY HARMINC-KÉT CENTIMÉTER HOSSZUSÁGU KIGYÓ. Bukarestből jelenti: Borzalmas és különös eset foglalkoztatja Jasi lakosságát. A napokban az ottani kórházban felvételre jelentkezett egy **Nicolau Eugénia** nevű munkasle-

ány, aki azt a különös panaszát adta elő, hogy éjszaka álmában lenyelt egy kigyót és az most is ott mozog a gyomrában. Eleinte nem akartak hitelt adni **Nicolau Eugénia** különös elbeszélésének, amikor azonban Röntgennel megvizsgálták, a legnagyobb meglepetéssel állapították meg, hogy a leány gyomrában tényleg ott mozog egy körülbelül 32 centiméter hosszú kigyó. A leánnyal rögtön erős alkoholt itattak, hogy az állatot megöljék, ez azonban nem sikerült, végül is élve húzták ki, különböző orvosi beavatkozásokkal, a leány torkán keresztül. Négy napon át volt a kigyó a leány gyomrában, míg most „spirituszba” tették át „székelyét”. A leány viszont a kórházban pihen ki izgalmaiból.

LEÉGETT EGY HUNYADI-GRÓF TANÁJA ÉS EGY KIS BÉRESFÜ A LAN-GOK KÖZT VESZETT. Budapestről jelenti: Hunyady Ferenc grófnak Székesfehérvár közelében fekvő kápolnásjéki tanyája a hétfőről-keddre virradó éjszaka kigyulladt és csaknem teljesen leégett. Hat család háza vált a pusztító elemek martalékává és ezek egyike-ben bennégett egy **Majdán Gyula** nevű béres-gyerek is. A kár jelentős.

HAT HÓNAP HELYETT FELHONAPI FIZETÉST KAPTAK A TEMESMEGYEI TANITÓK. Temesvárról jelenti: Beszámoltunk arról, hogy a temesmegyei tanítóok viharos gyűlést tartottak Temesváron, amelyet hat hónapról elmaradt fizetések kiutalását kértek. A pénzügyminisztérium most másfél millió lejt utalt át Temesvárra, ez az összeg azonban a tanítóknak még a félhónapi fizetését sem teszi ki.

AZ UJARADI GABONAPIAC ARAI. Tudósítónk jelenti: A keddi piacon az ujaradi gabonapiac szilárduló irányzatot mutatott. A buza 360, a tengeri 240 volt.

AZ ERDÉLYI HELIKON ÁPRILISI SZÁMA első közleményként hozza **Bartalis János**: „Új élet köszöntése tavasz jöttén” c. nagyszabású költeményét. Versek irtak még e számba: **Kosztolányi Dezső**, **Dezsa Jenő**, **Illyés Gyula** és **Makkai László**. **Bánffy Miklós** folytatja nagyérdekességű hollandiai emlékezeit. **Spectator** **Ambrus Zoltán**ról irt tanulmányt. **Balázs Ferenc** **Gandhiról** irt nagyérdekességű cikket. **Kodolányi János**: „Csépléskor” című novellája, **Mélius N. József**: „Iván Romkai” halála című elbeszélésén kívül az Erdélyi Helikon e száma közli **André Gide**-a: „Tékozló fia hazatér” című világhírű novelláját is. **Bányai László** fordításában, aki **Gideről** hozza bevezető cikket irt. A folyóirat szeméjében nagyobb cikket irtak: **Kós Károly**, **Kovács László**, **Reményi József**, **Vita Zsigmond**; kisebb cikkeket: **Ligeti Ernő**, **Gunda Béla**, **Császár Károly**, **Kovács György**, **Thurzó Gábor** és mások. — Az Erdélyi Helikon kiadó-hivatala, Cluj—Kolozsvár, P. Mihail Viteazul (Széchenyi-tér) 40. II. ahová előfizetések és megrendelések küldhetők. Az Erdélyi Heli-

kon előfizetési ára egy évre 600 lej, (az Erdélyi Szépművészeti Céh tagjainak és a könyvek előfizetőinek 500 lej). A folyóirat egyes számának ára 80 lej.

VAGYONOM? AZ NINCS. HALTSTENNEK. Marosvásárhelyről jelenti tudósítónk: Rendkívül humoros tárgyalás zajlott le kedden délelőtt a marosvásárhelyi törvényszéken. Humoros volt a per tárgya is, de még eredetibb humorban bővelkedett a vádlott, akinek zamatot kiszó-lásait még a komoly bírák sem hallgat-hatták nevetés nélkül. **Gábor Demeter** karácsonyfalvi öreg cigány került a vád-lottak padjára, — fiatal felesége miatt. Az asszony ugyanis túlságosan szép volt, s ezen kívül túlságosan hevesvérű is ah-hoz, hogy öreg férje oldalán csücsült vol-na mindig. **Gábor Demeter** végül is felébredt a féltékenységre s úgy látszik, volt is oka rá, mert tudta, hogy ha volna még hozzá ereje, kit kellene elvernie a felesége miatt. Ereje ugyan nem volt az öreg cigánynak, de volt találékonysága. Elcsusztatott három darab százast a csendőrmárkában s aztán többrendbeli hunyorgatások között megmagyarázta, hogy ezért a három darab százast kit kell alaposan „megdélgetni”. Legalább is így szól a vád, amit a cigány erőtelje-sen tagad. „Lám, állítsanak tanút, — mondja, — haddám, tanu előtt csinálók én ilyesmit.” Tanu csakugyan nincs. „Va-gyona van-e? — kérdezi az elnök. „Vagyo-nom? Vagyonom s gondom nincs haltst-ennek. Az nem cigánynak való.” „Volt büntetve?” „Büntetni csak az Isten büntetett eddig, — vetett oldalpillantást a fe-lésége felé, — bíróság még nem s nem te-szi most sem.” Igaza volt, mert bizonyí-tékok hiányában felmentették a veszte-gési kísérlet vádjától.

MINISZTER, MINT TENNISZVERSENYEZO

Az angliai Rochamptonban tartott tennis versenyre benevezett **Sir Samuel Hoare**, Indi-minisztere is. Ritka eset, hogy aktív minis-ter professzionista versenyen részt vegyen.

Szerdán délután IAR—Victoria bajnoki mérkőzés lesz Brassóban

Brassó, április 12.

Megirtuk, hogy az Olympia-pálya alkalmatlansága miatt a vasárnapra oda kisorsol-bajnoki mérkőzések nem voltak megtartat-tók. Az egyesületek között megállapodás jö-lére, amelynek alapján az elmaradt IAR-Victoria mérkőzést holnap, szerdán délután fél 5 órai kezdettel tartják meg a Brasov-pályán.

A Victoria fiatal játékosokból álló csapata erősen készül, hogy méltó módon állhasson meg a helyét a repülőgyáriakkal szemben.

↓ A budapesti Vasas legyőzte Nagyvárad kombinált csapatát. Nagyváradról jelenti: A NAC—Törökvis csapatából kombinált váradi együttes 3:2 (2:1) arányban elvesztette első ideai nemzetközi mérkőzését, a budapesti Vasas csapatával szemben.

A B. L. regénye

A PÁRIZSI LEÁNY

Irt: ORBOK ATTILA:

Lehota nagyot nyelt s végre rászánta magát, hogy megismerje:

— És mi a véleménye az urakról?
Suzanne felbiggyesztette az ajkát:
— A „bácsik” igen kedvesek... A fiatalabbak közül Mágóri érdekes férfinek látszik. Fülig szerelmes Izabellába, de a leányt nem érdekli a fiu különösebben. Ugy-e, kitaláltam? De akarja-e tudni, hogy az egész társaságban ki a legérdekesebb ember?

Lehota kérdő pillantással nézett a leányra.

— Maga, Monsieur Lehota.

A segédjegyző úgy elpirult, mint egy internátusi kisleány.

— Igazán? — kérdezte kétkedve.

— Persze... Maga, aki beutazta a világot... és egyáltalán nem látszik megmagán... Külsőleg...

Lehota nagy zavarba jött:

— De kérem, én nem utaztam soha... Egyszer voltam Pesten...

— Lehetetlen!... Hallottam, amikor annak a kisleánynak, az állomásfőnök leányának Tohtiról mesélt s az afganisztánok viseletéről meg szokásairól.

— Igen, Magdus szereti az utleirásokat... Vasutas leánya... El szoktam mondani neki, hogy miket olvasok... Az utirajzokat...

— Ah, értem... Maga szeretne utazni, Lehota ur. És a könyvek lapjain utazgat... En is szeretném bebarangolni a világot...

— Oh, gyönyörű is lehet az!... Minden reggel máshol ébredni... Más embereket látni... Igérje meg, hogy sokat fog mesélni nekem, idegen országokról... De ugy meséljen, mintha ott élt volna. Ne mondja soha, hogy csak olvasta. Az Jerom-bolná az illúzióimat...

— Boldogan, — tört ki Lehota. — El-megvünk sétálni a rétekre, az erdőbe, bejárjuk az egész környéket s én majd mesélni fogok, mint egy jó turista!

— Nagyszerű lesz! — tapsolt Suzanne

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

B. L. 6. OLDAL

gyermekes örömmel.

Alkonyodott s kissé hűvökre fordult az idő. A nagymama is bucsút mondott a rosszkedvű plébánosnak, aki elhárította, hogy soha többé vendéget nem hív. Vannayné Suzy és Winkler karján ment haza a kastélyba s utközben panaszkodott, hogy neki bizony már nem szabad ilyen nagy kirándulásokra vállalkoznia, mert nem bírják beteg lábait.

Winkler a birtok dolgairól, beszélt a nagymamának, a terméskilátásokról, a szőlők állapotáról.

Suzy nagy érdeklődéssel hallgatta a gazdatiszt referatúráját és megjegyezte:

— Ha nem tévedek, nagyszerű gyümölcstermés lesz. Összeszámoltam, kilenc fajta alma terem... Mit gondolt Winkler bácsi, mennyi lesz az almatermés...

— Bizony, három vagon is... Ha minden jól megy... Persze az őszi fajtákat is beleszámítva...

— És kinek adják el...

— Jönnek Pestről gyümölcskereskedők...

— Igen, — mondta Suzy — a főjegyző mesélte, hogy olcsón összevásárolják az almát s eladják bécsi exportőröknek, a kik megint haszonnal adják tovább...

Még ma írok Párizsba és Londonba. És közvetlenül fogjuk eladni a gyümölcsöt... Én vállalom az üzlet lebonyolítását...

Winkler nem mert beleszólni a tervbe, a nagymama pedig helyeselte. Tudta, hogy „leánykaja” tevékenykedni akart s megpróbálni vele az ellátást, amit kapott. Persze, a gazdatisztnek sehogysem tetszett, hogy most egy gyermek mindent jobban akar csinálni, mint ahogy ő csinálta harminc esztendőn át. De nem ellenkezhetett. Tisztában volt vele, hogy az idegen leány nem a szegény rokon szerepét tölti be, aki kegyelemkényéren él. Hanem valóságos családtaggá lett, akit nagynénje egészen a szívébe fogadott.

Vacsora után Suzy a nagymamának felolvasott egy szép francia novellát, a

19

melyben egy vidéki polgárkisasszonyt vesz el feleségül valami nagynevű marquis. A arisztokrata hölgygé lett polgárleány nem boldog férje párizsi palotájában, mert nem tudja megérteni annak az új társadalmi osztálynak erkölcsét, a melybe került.

A felolvasás után a nagymama megjegyezte:

— Neked is meg kell szoknod, Suzy, hogy más emberek közé kerüljél... Látod, ma ellenségedd lett Barlainé, mert olyan dolgokról beszélt, amikről itt nálunk egy fiatal leánynak beszélni nem illik. Legalább is falun nem, ahol mindig konzervatívabbak az emberek, mint nagy városokban...

Suzy ijedten nézett a nagymamára:

— Kellemetlenséget szenvedtem neked, drága tante a fecsegéssel? Oh, bocsáss meg... Nem akartam...

— Magadnak szerezted, Suzy... Oh, én már nem sokat törődöm az emberekkel. Nagy kivétel volt az a mai nap... Nem járok és társaságba... De mi lesz veled, ha nem kedvelnek... Ha nem lesz társaságod... Nem hívnak maguk közé...

Suzanne arca egyszerre felderült:

— Csak erről van szó? Hogy majd nem hívnak? Mit kell nekem társaság? Kivált ezek az emberek... Amikor itt vagy Te nekem, drága Tante!... Éppen olyan visszavonultan akarok élni, mint te... Ugysem mutatnék jól sehoh, ha nem vagy velem.

ÖTÖDIK FEJEZET.

amelyben Suzy egy hü imádóra tesz szert.

Suzy maga sem hitte volna, de bizony úgy fordult a dolog, hogy valóban Lehota Károly lett az egyedüli barátja a fiatalok közül. A francia eszrit imádó Lám Jancsi és a gyámolatlan Harmati nem mertek foglalkozni vele a „bolto kisasszonnyal”, mert ismerték Barlainé lesújtó véleményét.

Suzanne, aki hamarosan észrevette, hogy vörös posztó lett a monostori intelligencia szemében, inkább mulatott rajta, semhogy a szívére vette volna a dolgot. Józsi néni és meglehetősen érdekes leány volt, de sokkal fölényesebb természet, semhogy ő, (aki Párizs rengetegét megtanulta, hogy az emberek annyit nek, amennyit önmagukról tartanak s mások véleménye csak másodsorban fontos), megijedt volna nagy népszerűtlensége miatt. Okos teremtés volt, aki tisztán látta, hogy éppen fölénye miatt nézik, amelyből, ha most engedne, végérvényesen pálcát törnének föltette. Tisztán volt vele, hogy milyen függetlenség jelent neki Vannayné szeretete és zárt zott élete s két öreg jóakaróját, akik a jóje miatt aggódtak, hamar lefegyverték, amikor egészen őszintén ilyenfajta kijelentéseket tett:

— Mit hánom én, hogy nem tetszem nekik? Legalább mi hárman egészen egymásnak élhetünk!

Folytatása következik.

Asira (Apolló) Mozzó

BRASSO
Telefon 564

Kedden és szerdán fut a kitűnő bohózat:

„3 nap szerelem”

Főszerepben:

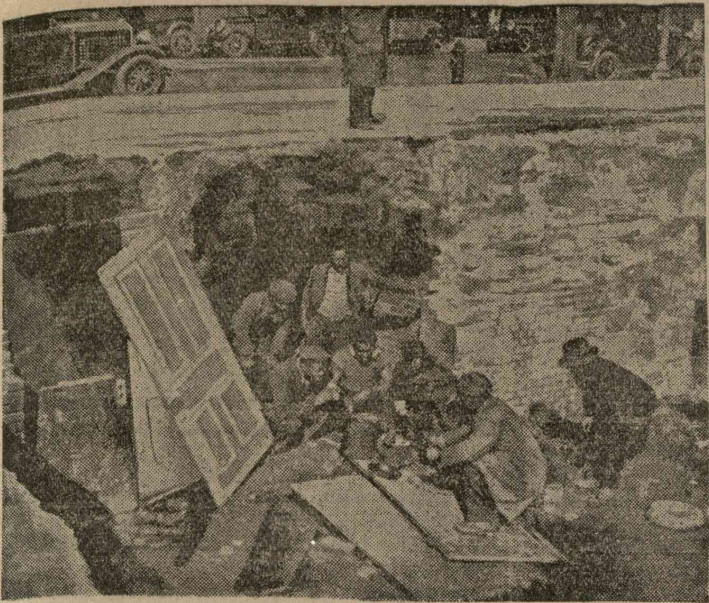
Hans Albers, Käthe Dorsch és Trude Berliner.

A szünetben magyarul beszél és énekel

Petrovics Iván

a világhírű mozzinész.

APRILIS 14.

Az amerikai Eldorádó...

Most már az Amerikai Egyesült Államokban is olyan nagy méreteket öltött a munkanélküliség, amelyről a korlátlán lehetőségek hazájában még csak álmodni sem mertek. A munkanélküliek pedig semmiféle támogatásban nem részesülnek és így nyomoruk valósággal leírhatatlan. Amint képünk mutatja, lebontott házak pincéinek oduiban huzódnak meg, — természetesen éhesen és rongyosan.

Egyenruhába öltözött fegyveres rablók megkínóztak és kifosztottak egy 70 éves falusi szatócsot

Csak ingét hagyták meg a szatmármegyei Gyökeres öreg boltosának

Nagynyíres, április 12.

A szatmármegyei Nagynyíres község közelében fekvő Gyökeres faluban vakmerő és a mai időkre nagyon jellemző rablótámadás történt, amelynek áldozatául egy öreg házaspár esett.

Tudósítónk jelentése szerint szombaton este 11 óra után hat ismeretlen egyén állított be az öreg, majdnem hetven éves, Herskovits Jónás szatócs-kereskedő házába.

Mind a hat egyén katonaruhát viselt, sőt egyik-másikon még rangjelzés is volt.

Magukon viselték a szokásos katonai fegyvereket is s így az öreg kereskedő és öreg felesége éppen csak megijedtek a késői fegyveres látogatók miatt, de attól, ami hamarosan bekövetkezett, igazán nem tartottak. A hat katonaruhás rangjelzéses és fegyveres egyén néhány barátságatlan szó után mindjárt a lenyegre tért és

a kereskedő pénzét követelte. Herskovits Jónás eleinte azt sem tudta, hogy miről is van szó tulajdonképpen. — Még mindig nem gondolt arra, hogy a „katonák” tulajdonképpen áruhába öltözött rablók is lehetnek, remegve kérte őket, hogy legyenek tekintettel szegénységére, s arra, hogy a mai körülmények

között igazán nem telik arra a falusi, kereskedőnek, hogy adományokat adjanak a hadseregnek.

A félreértést a hat bandita hamarosan eloszlatta.

Az öregekkel együtt levő 13 éves cselédet az ágy alá tuszkolták s aztán hozzáfogtak a két öreg megkínzásához.

Nem volt nehéz dolguk. Az első ütések után ugy Herskovits Jónás, mint a felesége kegyelemért könyörögtek s előadtak minden kulcsot, mert látták, hogy életüket csak így menthetik meg.

Közel másfélórát tartott a fosztogatás. Ezalatt a hat rabló mindent összeszedett, amit csak a lakásban talált.

Az öreg házaspár nem tudott megmenteni egyebet, csak azt a fehérneműt, a mi éppen rajtuk volt.

Amikor aztán már nem volt több összeszedni való, a rablók még egyszer megfenyegették a megkínzott öregeket s aztán eltávoztak.

A csendőrség bevezette a nyomozást az áruhába öltözött rablók kézrekerítésére.

A nyomozás munkáját nagyon megkönnyíti az, hogy az ágy alá tuszkolt kis cselédleány a rablók egyikét felismerte, vagy legalább is felismerni vélte.

A csendőrök ezen a nyomon el is indultak, de a keresett személyt egyelőre nem találták meg.

Eső után köpenyeg...

Egyesítik és újjászervezik az erdélyi és bánági árvízmentesítő társaságokat

Újabb törvényjavaslatok a harmadszor is meghosszabbított parlamenti ülészek előtt

Bukarest, április 12.

A képviselőház ülészekét tudvalevőleg április 15-ig hosszabbították meg, de ma már még a hátralevő törvényjavaslatok nagy számára való tekintettel szó van arról, hogy újból kinyújtják április 22-éig. Ilyenformán mód lesz rá, hogy több kisebb, de nem kevésbé fontos javaslat is megszavazásra kerüljön.

AZ ÁLLATORVOSI TÖRVÉNY

Igy sor kerül egy egyszakaszos törvény elintézésére, amely pontosan körülírja az állatorvosoknak hatáskörét, hogy az 1930-ban hozott törvény félreértéseit eloszlassa. Az új törvény szerint az állatorvosok működése nem merül ki a vágóhidra kerülő állatok vizsgálatában és a piacra kerülő hus ellenőrzésében, de

ők fogják felülvizsgálni az összes állati eredetű anyagok gyártását is, valamint az export- és import-állatokat és és megfelelő jegyzőkönyveket fognak felvenni és bizonyítványokat fognak kiállítani.

EGYESÍTIK AZ ERDÉLYI ÉS BÁNATI VÍZMŰ-TÁRSASÁGOKAT.

A multheti erdélyi nagy áradások, melyek milliós károkat okoztak, időszerűvé tették azokat a kötelezettségeket, amelyeket az utódállamok a trianoni békeszerződésben vállaltak és amelyek a Magyar-

ország, Románia, Jugoszlávia és Csehszlovákia határán működő vízművek egyesítésére és fejlesztésére vonatkoznak. Ezek az intézkedések olyan folyamatokra vonatkoznak, amelyek eme országok határvidékein folynak és amelyek áradásaikkal egyformán veszélyeztetik ezeket az államokat. Ilyenek a Tur, Kraszna, Szamos, Berettyó, Sebeskörös, Feketekörös, Fehérkörös, Aranyos, Bega és a Temes. A hidraulikus társaságok ezeknek a vizeknek a partrendezését, csatornázását irányítják és lecsapoló állomásokat létesítenek.

E szindikátusoknak a területét a békeszerződések megosztják és így szükségessé válik, hogy minden állam a maga területén egyesítse eme vízrendezési szindikátus rájuk eső részét.

Ennek a kötelezettségnek a jelen törvénnyel Románia is eleget tesz, annál is inkább, mert ezek a társaságok már nem képesek feladatukat elvégezni, mert legtöbbször nincsen megfelelő technikai személyzete és csak költséges adminisztrációt végeznek.

Az állam tehát egyesíti eme társaságokat és anyagai segítséget fog nyújtani számukra, hogy zavartalanul és eredményesen működhessenek.

Az egyesítés a következőképpen fog történni:

1. A Tisza, Szamos és Ecse-d-társasá-

gok közös igazgatóság alá kerülnek Szatmár központtal.

2. A Berettyó, Sebeskörös és Feketekörös társaságok közös igazgatását Nagyszalontán fogják végezni.

3. A Fehérkörös (alsó és felső) és Értársaságok központja Kőrös-Kisjenő lesz, míg az

4., Aranka és a Teems-Bega társaságokat Temesvár központtal egyesítik. Így remélhető, hogy ezeknek az árvíz-szábályozó társaságoknak az újjászervezésével eme vízterületek biztonságát meg lehet teremteni és az 1920. június 4-én, a trianoni szerződésben vállalt kötelezettségeknek is eleget tesznek.

A szükséges részlet megállapodásokat külön fogják megkötöni.

Megint az iparosok zsebére

Állandó tanoncmunka-kiállítási rendeznek Bukarestben

Remekbe készült tanoncmunkákat kell beküldeni, amelyeket „általában” visszaszolgáltatnak

Bukarest, április 12.

A munkaügyi minisztérium a kerületi munkaügyi inspektorátusok útján valamennyi iparos intézménynek értesítést küldött, amely szerint a minisztérium jövő hónap elsejétől kezdődőleg Bukarestben állandó jellegű tanoncmunka-kiállítást rendez.

A tanoncok remekbe készített munkáit, — mondja az átirat, — saját költségükön küldjék a mesterek Bukarestbe és a munkaügyi minisztérium a lehetőséghez képest igyekezni fog ezt a kiadásukat részben magára vállalni.

A nagy költséggel fenntartott de alig valamit produkáló munkaügyi minisztérium tehát hallatni akar magáról. Sajnos, ezt is olyan szerencsétlenül teszi, hogy az agyonadózott kézműiparossággal akarja megfizettetni a — költségeit.

A bukaresti állandó jellegű tanoncmunka-kiállításon így előreláthatólag minimális számban vonulnak fel majd az erdélyi és bánági iparos-inasok remekmunkái.

A valamennyi munkaügyi inspektorá-

tushoz megérkezett miniszteri leirat szerint köteles valamennyi tanoncskola, tanoncotthon, tanoncnymaráló-telep és tanoncsok által fenntartott sportegyesület maga reprezentatív készítményeit Bukarestbe juttatni, hogy a minisztériumi kiállításon szerepelhessenek. A körirat szerint a kiállítás rendezősége nem kívánja hogy az elküldendő darabok készre csomagolt munkák legyenek. Megelégszik az olyan alkatrészekkel is, amelyekből következtetni lehet készítőjük szaktudásának alaposágára. Elfogadják a tanoncmunkák fényképeit is. A kiállítást a szakminisztérium tanoncotatási osztályában, (Bukarest, Str. Gen. Lahovary 4 szám), tartják és a kiállított tárgyakat a körirat szerint „in general” általában visszaküldik.

Igen érdekes dolognak kinálkozik a szóbanforgó bukaresti állandó jellegű kiállítás, de azt mégsem tudjuk megállapítani a körirat adataiból, hogy hol lehet ezen kiállításon keresni, ha már befektetéssel jár az iparosok részéről. Valószínűleg akadnak a Str. Gen. Lahovary 4. tájékán, akik tudják. (n.)

Sok pénzt takarít meg!

Vásároljon most!

Nagy árleszállítás!

FIBRA

RUHANAGYÁRUHÁZBAN

BRASSÓ, Kapu-utca 50

BUKAREST, Str. Şelari 3

FIÓKOK : ARAD, DÉS, KOLOZSVÁR, MAROSVÁSARHELY, MEDGYES, NAGYSZEBEN, PETROZSÉNY, PLOEŞTI, TEMESVÁR

Kultura-csere Marosvásárhelyt

A járatlan ut elején féltették Berde Máriát az expedíció nehézségeitől. Sziszegelt a gyánu is, az iróni mi célból kezd, magyarok a kisebbségi sebekre mutogattak, románok húzódoztak, (csak a hallgatók, nem az előadók), hátha árt a karrierjüknek magyar irodalom-ból leckét venni! Elfogadhatóbb volt a proletariátus kifogása: ki kíváncsi ma Eminescu-ra, Rebreanu-ra, Petőfire, Madáchra, Móriczra, Goethére, erdélyi magyar és szász írókra, mikor a legpörébb létküzdelem folyik a szemünk előtt? Eminescu született, szeretett és pessimista volt... hát mi milyenek vagyunk itt, három fajta Erdélyben, kényerünket és helytállásunkat vesztélyeztető ároizban, gazdasági vízódonban, egy hosszú tél gyötrelmeivel az idegeinkben? Nem örünk rá egymás lelki luxusát csodálni, előbb vezessenek ki minket a nyomorból kivezető útra, majd azután a megjavult életben értesítsenek bennünket egy másik nyelv szépségeinek titkairól...

A lélek és test nadrágtalanjai egyformán hadakoztak az erdélyi három nép informatív kölcsön-munkája ellen, mikor néhány pállalkozó tanár és egyébként lateiner a Közművelődési Ház dobogójára állt és beszélni kezdett. Magyarok és románok, kevéske önálló, rajongó, félreuton járó gondolkodók hittek, amit tudtak, hogy ifjak és felnőttek közül a szellem örökfiataljai, az értelmi kíváncsiság megszállottjai, a kíváncsítottak, meghallgatják őket. Először helyteleníteni kell, ha valaki ujat merész, fejet kell csófolni meresszege fölött, hm, hm, — aztán eljöttek mégis a korán itélkezők, haddám, miről van ott szó a kulturák cseréjekor? Messze Nagyváradon a reakciós publicisták fanyalgott: „kulturák cseréje csak tolatkodás lehet”, holott az igazi kultura ajándék a másikkal, nem rátküldés. S csak aki a maga művelődésében gyenge és alacsony fokon áll, az nem kíváncsi a másik népére. Azt is helyesen érezték az előadók, hogy a pillanat alkalmas, rég érettség idős erre a cserékészítésre, mert sohasem aktuálisabb a lélek mélyéig ható szellemi békítő munka, mint éppen akkor, mikor minden nyelvű tömeg csalódott az anyagban, annak cudar elosztásában és olyan emberek szavára hallgat szívesen, akik nála is többet szenvedtek. Az írókéra, akik egy egész nép, vagy egy világ fájdalmát hordozták a magukén kívül s talán éppen azért bírták el, mert a közért szenvedni — menekülés a magánbaj elől. Közben feljelentettek egy román előadót a politikai hatóságnál, hogy bírálta a román faj szellemi történetének idegen kulturákat befogadó és beolvasztó kedvét, nem tisztelte eléggé nemzetét eredetiségét. Ez a vád adta aztán a legérdekesebb, páratlan fordulóját a kultura csereakciónak. A közönség megtudta, hogy ezek a kulturacseréből nem magasztalni álltak oda a piacra, hanem a maguk és a szomszédok szellemi birtokállományának legmagasabb szempontokból való bírálatára. És a hatóság, hogy, hogy nem, kérték a kezdeményezőt, hogy a szerény kezdetet bővítsen ki, készítsen elő egy ünnepi alkalmat, melyen többnyelvű nagyközönség előtt a magyar, román és német zene szóla-hasson meg egy este, ugyanazon a pódiumon.

A gyűlölet legnagyobb részét tudatlanságból táplálkozik. Azért első feladat a tudatlanság csökkentése, az iskola reformja hozhat csak új Európát, nevelési, fölöilágosító tennivalók fontosabbak, mint a hig és meddő politikai békéltetések. A gazdasági és szociális kiegyenlítések sem sikerülnek addig, míg gyökeresen ki nem irtódik a következő nemzedékből a multak mérge és a soknyelvű Erdélyben kötelezőbb, mint bárhol egyebütt, a Voltaire szava: „Écrasez l'infame!” Milyen politikamentes, határozat és érdekes volt az első este, melyen R. Berde Mária referált a román közepiskolák jelenlétében, hogy hogyan vélekedik ma Jon Chinezul, az ifjú román értelmiség egyik legerősebbje, az erdélyi magyar irodalomról? Mit beszél helyesen rólnak és milyen kevés a tévedés! Milyen erőfeszítés nélküli a tárgyilagossága, valamennyi művészetet bírál és milyen érzékeny, mihielyt az erdélyi magyar író a mai Romániát kritizálja. Milyen igaz, amit boldogult Kunecz Aladár írt a könyvéről: eddigél Chinezul adta legfontosabb képét, — pedig román nyelven! — az erdélyi magyar írás Trianon utáni fejlődésének.

A második estén Kabdebó Erna beszélt Eminescu halhatatlan szerelméről, Veronica Micu tránt. Az előadónő párhuzamot vont a világ-irodalom nagy költőinek szerelmei közt, Laura, Friderika, Julia, Léda és Veronica, valamennyien csak egy szempontból érdekesek az irodalomban: mennyi szépet és milyen igazat csíháltak ki a különböző géniuszokból?

A magyarra fordított Eminescu-verseket recitálta Kabdebó Erna tanukul, hogy a nagyjából magyar közönség meggyőződésből fogadja el a román költő emberi fájdalom szavát, szlávok mélabúját és megszeresse szenvedéseinek dallá változását. A harmadik este Mártnas professzor bátor kiállása folytán vált érdekessé. Ez a lelkes és környezetétől, az ifjuságtól ujjongva fogadott intellektuális mindjárt megnyerte a magyar színeket, mikor

a románai francia befolyást mentendő, fölhozta Ady példáját, a magyarok francia ízlelésen nekedett nagy költőjét, mely éppen úgy nem vált szégyenére népének, mint Eminescu német szellemű orientációja, vagy Goga és Rebreanu magyar hatásai. Mártnas a román szellem évezredes útján eljutott a ma szükséges bölcsességig: nem az a legjobb román, sőt elmúlt már az ilyen román értéke, aki a legnagyobb követ tudja a szomszéd kertjébe hajítani... A harmadik estén Molter Károly referált a mai élő szász irodalom legláthatóbb alakjairól. Heinrich Zillich, Erwin Wittstoch, Otto Folberth, Adolf Meschendörfer, Ernst Jekelius, Egon Hajek és Hermann Klöss művészi eredményeiről számolt be, a különbségről, mely köztük és a birodalmi német írók közt érezhető a milieu és a hagyományok folytán. Kiemelte messzire ható transzylvanizmusukat és kisebbségi rutinjukat kifogásolta szociális látásuk hiányát és egyenként mérlegelte képességeiket. Legnagyobb erényüknek látja, hogy a kisebbségi gondolkodásnak ők a történelmi kodifikátorai. Ma

gyar fordításokban Zillich—Kosztolányi és német szemelvényekben adott belőlük izellőt és részletesebben ismertette Adolf Meschendörfer Brassó-regényét, „Die Stadt im Osten”-t.

Hogy ez az alig megkezdett cseremunka csakis hasznos és fölemelő lehet és talajt készít az eljövendő lelki békének, azt a kitűzött további programponctokból is ki lehet határozni. Legközelebb Berde Mária beszél a románság felé Madách-ról, azután máskor Rebreanu regényeiről, melyek közül némelyik ugyancsak kívánja a magyar kritikát. Antalfy Endre is készül 1848. román—magyar publicisztikai dokumentumairól egy előadásra, főként Bálcscsuról akar beszélni, míg Gróza dr. Petőfiről kíván előadni, román szemmel és az európai látókör mai távolatából. Kádár Ferenc dr. a Jorga Miklós tudományát bírálja el és Filimon Aurel a Marosvásárhely környékén folytatott ásatásairól ad egy népvándorlás-korabeli képet. Az előadásorozatot ősszel folytatják, az anyagnak szociális és gazdasági irányban való kibővítésével.

MOLTER KAROLY

Akiktől nincs messze az élet határa...

Egy öreg házaspár kétszeres öngyilkossága

Feleségével együtt előbb megmérgezte, majd felakasztotta magát egy budapesti tejliók hatvan éves kezelője

Budapest, április 12.

Ott tartunk már, hogy öreg emberek, akiknek már amugysem volna sok hátra az életből, ezt a rövid időt is eldobják maguktól. Tegnap megint hasonló eset fordult elő Budapesten, önként ment a halálba egy idős házaspár, Faragó László hatvannégy éves tejliókkezelő és felesége, akik egy a rendőrséghez intézett levélben előre bejelentették öngyilkosságukat.

A levélre nyomban detektívek szálltak ki a tejkezelőék lakásába. Feltörték az ajtót s

a férjet és feleséget már holtan találták.

A vizsgálat egészen különös körülménye-

it állapította meg az öngyilkosságnak. Kiderült ugyanis, hogy vasárnap előbb mindketten luminálal próbálták végezni magukkal, a férfi azonban, aki alkoholist volt, a méregre nem reagált, az asszony pedig kihányta. Erre azután elhatározták, hogy felakasztják magukat.

Előbb az asszony kötötte fel magát önkéntesével az ablakgerendára, majd holttestét férje levágta, selyemsállal betakarta és beszórta ibolyákkal. Ezután önmagának nyakába illesztette a vékony kötelet, felkuszott az ablakra és hasonló módon végzett életével.

A rendőrséghez intézett levélben az öreg házaspár azzal indokolja öngyilkosságát, hogy nyomorba jutottak, amit nem bírnak elviselni.

Az erkölcs-súlyesztés pedagógiája, avagy

Miért járnak inas-iskolába a gimnáziumot végzett tanonclányok?

Pornografikus lényképek járnak kézről-kézre a temesvári vegyes leány-tanonciskolában. A változott viszonyok között sürgős a tanoncoktatás reformja

Temesvár, április 12.

Súlyos sérelme a temesvári iparosságának, hogy a 4—5 gimnáziumi osztályt végzett és sokszor már a 18 életévüket betöltött leánytanoncaikat is a tanonciskola látogatására kényszerítik. Súlyos sérelme ez, mert a pedagógiai abszurdumok egész sorozata származik abból, hogy a tanonciskola rigurózus magatartása folytán olyan tanonclányok is bejutnak a temesvári tanonciskola fokozatok nélküli tömegoktatásába, akik ezt az oktatást minden hátrány nélkül nélkülözni tudnák.

A tanonciskolában, mint ismeretes, a dolog természete miatt nincs fokozat. Ha valakit arra ítélnék, hogy a három éves kurzust el kell végeznie, négy elemi végzet, rossz nevelési fiatal gyerekek közé kénytelen beülni az iskolapadba akkor is, ha magasabb képzettsége van. Az oktatás nivóját természetesen az alacsonyabb képzettségű elemek, felfogásához kénytelen a tanszemélyzet alkalmazni, ami azt jelenti, hogy a közepiskolát végzettek csaknem semmit sem tanulnak a három esztendő kényszerű tanfolyamon. Speciális szakoktatásról természetesen szó sem lehet, mert az erdélyi és bánsági városok tanonciskoláiban több tucat szakma tanoncaiból kerül ki egy osztály, így a női szabótanonc ugyanazt a falevél-motívumot rajzolja, amit a lakatos, vagy asztalos inas.

A vonatkozó törvény csak a 18 életévet betöltötteket és érettségít tetteket mentesít a tanonciskolák látogatása alól, de az egyes tanonciskolák vezetőinek módjuk van rá, hogy saját belátásuk szerint más esetekben is elengedjék a tanonciskola kötelező látogatását. Ezt a saját belátást

azonban Temesváron, sajnos, ritkán gyakorolják.

Egész sorozat panasz futott be a temesvári ipartestülethez az ügyben. Különösen a leánytanoncok szülei sérelmezik a „demokratikus” módszerek alkalmazását. Alább néhány különös esetet közlünk.

Egyik temesvári női szabó öt gimnáziumot végzett leánytanoncánál fényképfelvételeket talált, amelyek a nemi élet különböző jeleneit ábrázolták. A pornografikus lényképfelvételt a tanonclány egyik „barátnőjétől” kapta, aki mellette ül a tanonciskolában. A női szabótanonc jobb család gyermeke, akit a szülei a kor hívo szavának engedelmeskedve adtak mesterségre és nem azért, hogy a tanonc-iskola padjaiban női szabóság helyett, pornografikus fényképfelvételeket tanulmányozzon.

A temesvári leánytanonciskolában ál-

Antinevralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén, idegzsákák stb ellen. Csakis eredeti csomagolásban árú-
sítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (osztályban) van.

Kapható:
gyógyszertárakban és drogériákban. Szf 17171

talános szokás, hogy a tankönyvek mar-
góra épületes rajzokat pingálnak a tanu-
lók. Ezek a rajzok sem a szakipar kö-
réből veszik a tárgyukat és a legkevésbé
sem valók fehér leányszobába. Amikor
jobb családok félte őrzött és jó nevelésű
leánygyermeküket ipari pályára adják,
azért teszik, hogy a leány a tisztességes
kenyérkereset iskoláját járja meg és nem
azért, hogy ott kulturában és nevelésben
lényegesen alatta álló elemek nevelő ha-
tása alatt a nemi élet rejtelmeibe szerez-
zen gyakori bepillantást. Fokozza a
helyzet súlyosságát, hogy a fentiek tel-
jesen indokolatlanul történnek, mert
mint említettük, — a közepiskolai kép-
zettségű tanonclányok azonkiül, hogy
faleveleket rajzolnának, édes-keveset
okulnak a tanonciskola előadásain.

A fenti anomáliák kiküszöbölése céljá-
ból Temesváron erőteljes mozgalom in-
dult. A mozgalomnak az a célja, hogy az
öt-hat közepiskolai osztályt végzett ta-
nonclányokat is felfelmentésben részesít-
tessék a tanonciskola látogatása alól, de
sokan vannak, akik életképesebb mód-
szerekkel akarják a temesvári leányta-
noncok súlyos problémáját megoldani.
Haas Hermann temesvári női szabómes-
ter intervenált az itteni Notre-Dame is-
kolánővéreknél, hogy alakítsa a zárda
leánytanonciskolát, amelyben csak a ro-
konszakmájú növendékeket osztják egy-
egy csoportba és ilyen módon lehetőség
adódik rá, hogy ne csupán általános, ha-
nem szakmai dolgokat is elsajátíthasson
a növendék a tanonciskolában. Az érte-
mes női szabó szerint az iskolánővérek
nevelési módszerei arra is garanciát
nyújtanak, hogy a különböző műveltségi
fokon álló leánytanonclányok ne kerülje-
nek egyes alacsonyabb képzettségű gyá-
ri tanonclányok pedagógiai hatása alá.
(n.)

Fizessék ki a felekezeti tanerők államsegélyét!

— követelte Hegedüs képviselő

Bukarest, április 12.

Hegedüs Nándor magyarpárti képviselő a parlamentben bejelentést tett, a melyben felhívta az illetékesek figyelmét arra, hogy

a felekezeti tanárok és tanítók egy esztendeje nem kapják meg az államsegélyt,

ami a költségvetésbe fel van véve. Ez az összeg olyan jelentéktelen, — mondja Hegedüs — hogy az államháztartás me-
netében zavart nem okozhat, mégis az utolsó kifizetés az elmúlt év első negyedében történt. A felekezeti tanítók és tanárok a legsúlyosabb gondokkal küzdenek, hiszen az iskolák fenntartása amugy is bizonytalan.

Ez az államsegély nem könyöradomány, hanem jog

és ha a kormány komolyan adni akarja ezt az államsegélyt, akkor azt könnyen kifizetheti. Kéri tehát, ne bánjanak igaztalanul épen ezzel a legsújtottabb társadalmi réteggel és utalják ki haladéktalanul az államsegélyeket.

BUTORAINK MINŐSÉGE

ÁRAINK OLCSÓSÁGA VERSENYEN FELÜL ÁLL!

SZÉKELY ÉS RÉTI

BUTORGYÁR RT.

BRASSÓ * BUKAREST * MAROSVÁSÁRHELY

KÁCKES SÜTEMÉNY KÉRJEN MINDENÜTT VÉKNI KENYÉR

Közgazdaság

A válság láz-táblája:

A csőd gyászos statisztikája

Számok és adatok, amelyek mélyen bevilágítanak a gazdasági romlás szakadékaiba

Bukarest, április 12.

A statisztikai hivatal minden tekintetben rendkívül figyelemre méltó kimutatást közöl, amely szomorúan tükrözi vissza Románia gazdasági életének katasztrofális leromlását. A statisztika az 1930 és 1931 évek ipari és kereskedelmi csőd-adatait közli, még pedig olyan részletességgel, amely határozottan dicséretére válik a hivatalnak. Ehhez a statisztikához nem kell sem előzetes bevezetés, sem utólagos kommentár, beszélnek maguk a számok és adatok.

BESZÉLŐ SZÁMOK

A statisztika első fejezete — és erre fekteti a főszó, kizárólag a csődök adatait tünteti fel, amelyeket az alábbiakban ismertetünk:

Az utóbbi két év folyamán a romániai bíróságok csődeljárást indítottak:

1930-ban 2648 esetben,
1931-ben 2945 esetben,
a növekedés tehát 1931-ben az előző évhez viszonyítva 12 százalék.

Országgrészek szerint a csődkimutatók így alakul

Okiráltság	1930	1931	
	2137,	2194	2,67 % növekedés
Erdély és Bánság:	1930	1931	
	287,	450,	57,00 % „
Besszarábia:	1930	1931	
	176,	192,	9,00 % „
Bukovina:	1930	1931	
	48,	109,	127,00 % „

A bíróságokhoz beérkezett csődkéresek száma:

1930-ban 7859, 1931-ben 9095, a növekedés itt is 17 százalék.

Hogy milyen mértékben romlottak a gazdasági viszonyok és emelkedtek a csődesetek, azt igazán csak akkor látjuk, ha nemcsak az utolsó két évre, hanem négy esztendőre visszamenőleg állítjuk szembe egymással az adatokat. Vegyük e tekintetben szintén alapul a bíróságoknál bejegyzett csődkéreseket. A helyzet így a következőképpen alakul:

1928-ban	4243,
1929-ben	6859,
1930-ban	7859,

1931-ben 9095 volt a csődkéreseinek száma, ami elég szemléltetően mutatja a fokozatos és tragikus gazdasági leromlást.

12 ÉS FÉL EZER BELFÖLDI HITELEZŐ

Hogy a csődeljárások és likvidációk milyen csigalépcsőkben haladnak, mutatja, hogy eddig mindössze 2554 esetben folytattak le a bíróságok csődeljárást teljesen. Ez körülbelül megfelel az összes elrendelt csődök 28 százalékának.

A lefolytatott csődökből, vagyis a 2554 eset közül 950 esetben (37 százalék) a bíróság elutasította a csődkérelést, 573 esetben (22 százalék) az adósok rendezték tartozásaikat, 484 esetben (19 százalék) vagyonihiány miatt megszüntették az eljárást, 30 esetben (1,5 százalék) kényszer-egyezséggel, 517 esetben pedig (20 százalék) az adós vagyonának eladása által likvidáltatott a csőd.

A lefolytatott csődöknél 12.605 (94 százalék) hitelező volt belföldi és mindössze 791 (6 százalék) volt a külföldi hitelezőrédekelt.

A csődöknél kimutatott aktív 270.990.626 lej volt, míg a passzív 610.683.401 lejre rugott.

A csődvagyonok értékesítéséből mindössze 50.077.364 lej folyt be, vagyis a passzívoknak alig 8 százaléka!

A bírósági eljárások költségei 17 millió 423 ezer 546 lejre rugtak, ami csődönként 7000 lejnek felel meg.

241 CSALÁRD BUKÁS

Ami a szakmánkénti elosztódást illeti, a lefolytatott csődöknél a helyzet így ala-

kul: élelmi 155 (15 százalék), ital 133 (13 százalék), ruházati 31 (3 százalék), lábbeli 50 (5 százalék), konfekció 57 (8 százalék), kisipari 40 (4 százalék), kézműipari 280 (28 százalék), egyéb szakmák 255 (22 százalék.)

Az elrendelt és lefolytatott csődök közül 860 cég volt egyéni, 141 részvénytársaság.

A csődbíróság 21 esetben állapította meg a család bukását.

A statisztikából kétségtelenül meg lehet állapítani, hogy

Kevesebb a váltó — kevesebb az óvatolás

A statisztika kimutatást közöl az 1931 és 1932 évek első két hónapjának váltóóvatolásairól, ebben a tekintetben azonban csak az okiráltsági és besszarábiai adatokat szerepelteti, minthogy Erdélyben és Bukovinában a váltóóvatolások az érvényben levő régi osztrák-magyar törvények alapján nem hozhatók nyilvánosságra.

Az Okiráltságban és Besszarábiában 1932 első két hónapjában 29.928 váltót óvatoltak 461.619.666 lej értékben, szemben az 1930 év első két hónapjában 60.833 váltóóvatolással és ezeknek 848.570.331 lej értékével.

Amint látjuk, a csődök emelkedésével szemben a váltóóvatolások nagyrányú csökkenése mutatkozik, (54,40 százalék, ez azonban csak annak tudható be, hogy a nagymérvű gazdasági leromlás és hitel-

A pékeknek sem fenékgig tejfel

Temesváron leszállítják a kenyér árát és egyidejűleg emelik a sütőiparosok terheit

Temesvár, április 12.

Hosszu hónapok óta áll a harc a temesvári pékek és a városi interimár-bizottság között. A város követeli a pékektől, hogy szállítsák le a kenyér árát egy lejjel, míg a pékek próbásütéssel igazolták, hogy amíg az állam és a város lehetetlenül magas illetékekkel sújtja őket, képtelenek az árakkal leszállani.

A város megunt a harcot és most elhatározta, hogy saját rezsijében péksütődét állít fel, ahonnan naponta ötezer kilogramm kenyeret fognak forgalomba hozni, négy lejes árban.

Természetes, hogy a péksütőde felállítása érzékeny károkat okozna a temesvári pékeknek és éppen ezért a pékek testületileg tiltakoztak Grofsoareanu Kornél dr. polgármesternél a terv ellen.

A polgármester azonban hivatkozva arra, hogy elsősorban a város lakóinak az érdekeit kell tekintenie, elutasította a pékek küldöttségét és a városi péksütő a közeljövőben már megkezdte a működését.

A tárgyilagosság prizmián keresztül nézve a dolgokat, lehetetlen körülménynek tartjuk, hogy a város és az állam, régi módszere szerint, csak maximáljon, ádrágítás elleni törvénnyel fenyegetőzzék ugyanakkor, amikor nem csinálnak mást, mint folyton szorítják az adóprést.

Temesvár városa például amidőn könyörtelen harcot kezdett a pékek ellen és azt követeli, hogy a város lakosságának érdekében, szállítsák le a kenyér árát, felemelte a vám- és piaci illetéket.

A piaci illeték kerek száz százalékkal magasabb lett, míg a vámilleték ötven százalékkal emelkedett.

A pékek küldöttségileg kérték a polgármestert, hogy szállítsa le a viz és villany árát, valamint csökkentsen a városi illetékeket és akkor mindjárt lényegesen megolcsóbbodik a kenyér ára is.

Sok más érdekes viaszág is van azon-

elsősorban a kiskereskedők köréből rekrutálódtak a csődök.

Ezt különben mutatja az is, hogy a csődöknél aránylag elenyésző számban szerepelnek külföldi hitelezők.

Szembeállítva a romániai statisztikát a szomszédos államok kimutatásaival, az 1931 évre ezt a képet kapjuk:

Ausztria 794 csőd,
Magyarország 557 csőd,
Csehszlovákia 890 csőd,
Jugoszlávia 723 csőd,
Románia 2945 csőd.

bizalmiválság következtében lényegesen kevesebb váltó van forgalomban, ezenkívül erre a két hónapra esik a mezőgazdasági adósságok végrehajtásának a felfüggesztése is s így sok váltó nem került óvatolás alá.

Ezzel nagyjában ki is merítettük a statisztikai hivatal csődstatisztikájának adatait, amelyek a csődeseteken keresztül eléggé bevilágítanak a gazdasági leromlás mélyébe, igazi képet azonban a romániai hiteltragédiáról csak akkor kaphatnánk, ha a statisztikai hivatal most már a kényszeregyezségek adatait is feldolgozná, mert hiszen nem annyira csődökben, mint inkább kényszeregyezségekben nyilatkoztak meg az utóbbi évek fizetésektelenségi lavíjainak pusztító hatásai a belföldi gazdasági életre.

(P)

ban a pékek körül s ezek mindenestre érdekes fényt vetnek arra a mentalitásra, amellyel a kormánytól ülők megkülönböztetik a regáti kisiparost az erdélyi kisiparostól.

A regátban a pékeket mint kisiparosokat kvalifikálják és ennek az alapján évi pauszát fizetnek. Ez egy kétszemes péksütőmunka 3080 lej. Erdélyben és Bánságban azonban a pékeket kereskedőknek minősítik és ezért még tizenhat százalékos forgalmi adót is kivetnek rájuk.

A temesvári pékek egyébként hétfőn este értekezletet tartottak amelyen elhatározták, hogy, amennyiben a város két napon belül nem áll el a tervezett városi péksütő felállításától, úgy valamennyien visszaadják iparigazolványukat.

Leszállították a kamatlábat Csehszlovákiában

Prága, április 12.

A csehszlovák Nemzeti Bank tegnap igazgatótanácsi ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a leszámítolási kamatlábat

hátról ötre, a lombardkamatlábát hétről hat és félre

és végül az egyéb értékpapírok lombardkamatlábát hét és félről hétre szállítja le.

Kis Közgazdasági Hírek

A doicesti szénbányatelepen a bányagazgatóság leállította a munkát, mert a Cfr. beszüntette a bányától a szénátvételt és ennek következtében 2000 munkást kényszerszabadságra elhárították. A szénbányamunkások tegnap elhatározták, hogy Bukarestbe vonulnak tüntetni, de a tárgyi hatóságok közbeléptek és nagy számú csendőrséget koncentráltak a felvonulás megakadályozására.

Románia és Palesztina között egyre jelentősebb külkereskedelmi forgalom fejlődik ki, miért is mindkét részről az az óhaj merült fel, hogy alakítsák meg a ro-

mán—palesztinai nemzetközi kereskedelmi kamarát. A tárgyalások folyamatban vannak.

A pénzügyminisztérium rendeletet küldött szét a vámkirendeltségekhez, melyben közli, hogy a külföldi hengerelt újságpapír (rotációs), amelynek szélessége 63 centiméterben volt megállapítva, a jövőben 55 centiméter szélességben is a 74-es kedvezményes vámtarifa mellett hozható be az országba.

KÖZGYÜLÉSI MEGHÍVÓ. A „Prifaro” R. T. ezennel meghívja t. részvényesait a folyó évi április hó 23-án 15 órakor a Brassó, Juli Maniu-utca 70. szám alatti iroda helyiségében tartandó I-ső rendes közgyűlésére. Napirend: 1. Az igazgatóság évi jelentése. 2. Az évi zárszámadás előterjesztése és javaslat-tétel a mutatózó tiszta nyereség felhasználására. 3. A felügyelő bizottság jelentése. 4. Határozathozatal és az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése. 5. A felügyelő bizottság tagjainak megválasztása. 6. Javaslatok. Mérleg: lezárattott: 1931. december 31-én. Aktívák: Ingatlan Lei 1.728.622. — Üzemi berendezés: 35.804. — Gépek és szerszámok: 514.111. — Anyagok és nyersanyagok: Üzem: 259.039. — Gyártmányok: 2.412.337. — Adósok 1 millió 280.069.32. — Raktár: 1.300.000. — Biztosítások: 19.963. — Házbér: 3068. — Készpénz: 3221.25. Összesen 7.556.234.57 Lei. — Passzívák: Részvénytőke: Lei 600.000. — Hitelezők: 4.618.349.75. Elfogadványok: 962.774. Fedezeti váltók: 1.300.000. Tisztviselők alapja 5817. Kétes követelések tartaléka 37.517. Tiszta nyereség 31.776.82. Összesen: 7.556.234.57 Lei. Brassó, 1931. december 31. J. Palter s. k. igazgató, Marcu Hochstadt s. k. export könyvelő. Az igazgatóság: Montag J. Imre elnök. Kamarit Sándor, Neumann Dezső, Neumann Miksa, tagok. Jelen mérleget megvizsgáltuk és rendben levőnek találtuk: A felügyelő bizottság: Meder Gyula, Juster W. Henrik, Kellner Lajos.

Rádió műsor

Szombat, április 16.

Bukarest. 13: Gramofon. 13.45: Hírek. 14: Gramofon. 17: Iskolarádió. 18: Sibiceanu zenekar. 19: Hírek, időjelzés. 19.10: Sibiceanu zenekar. 20: Rádiószabadegyetem. 20.40: Operaelőadás. — Budapest. 10.15: A rádió házi kvintettje. Közben 10.30: Hírek. 13: Déli harangszó. 13.05: Weidinger-szalonzene. Közben 13.25: Hírek. 17: A Rádió Élet gyermekjátékórája. 17.45: Időjelzés, hírek. 18: A Kisfaludy Társaság felolvasó ülése. Versei-ből felolvas Aprily Lajos, a kiváló erdélyi költő is. 19: Gramofon. 20: Mit üzen a rádió. 20.45: Ifj. Sárny Elemér cigányzenekara. 20.45: Műsoros est. Utána: Időjelzés, hírek. Majd: Bura Károly cigányzenekara. — Bécs. 12.30: Raab-zenekar. 14.45: Gramofon. 16.25: Új gramofonlemez. 17.30: Egzotikus történetek. 18: Römisch-zenekar. 19.30: Kerékpár Szociálban. Előadás gramofonpéldákkal. 20: A világtörténelem egy hónapja. 20.45: Schiffmann E. és Schmidt Ferenc kétzon-gorás hgv. 21.35: Schönherr „Gyermek-tragédia” c. színműve. 22.45: Hírek, 23: Táncmuzsika.

1932 május hó 4-18-ig
EGYETEMES ÉS
NEMZETKÖZI

Több mint 8000 kiállító, azon 34 nemzetiségből, kik az 1931-es párizsi mintavásáron is résztvettek, teljesen elfoglalva a terjedelmes párizsi kiállítási parkot. (40 hektár).

PÁRIZSI
MINTAVÁSÁR

Bel- és külföldi vasuti jegyek legelőnyösebben beszerezhetők. Külföldi utazásokra díjtalan felvilágosítással szolgál

HERMES menetjegyiroda és pénzváltó iroda

Brassó, Kolostor-utca 3. sz. Telefon 275 és 539

Még az acélidegzetű emberek is hasznos elolvasni

D. VÖLCYESI FERENC

ÜZENET AZ IDEGES EMBEREK NEK!

című most megjelent könyvét. Szenteljünk naponta 5 percet egészségünknek, hogy megelőzzük a bajt és megőrizzük egészségünket

Ára füzve 231 Lei.

Kapható a

Brassói Lapok Könyvostályában.

Ujítsa meg

lejárt előfizetését, hogy a lapot zavartalanul és fennakadás nélkül küldhessük.

A kiadóhivatal.

Biztos, szép jövődelem

Szorgalmas képviselőik kerestek nagyon jutányos háztartási szükségleti cikk kiadására. Küldje be sürgősen címét „Tango 10165” jellegre a Kárpát S. hirdetési ügynökségnek. Nagyszeben-Sibiu, Str. Crucei 18

Asszonyok, lányok

rövid idő alatt megtanulhatnak szabni, varrni, egyben elkészíthetik tavaszi ruhásképeket is.

A varró- és szabá- szati m. iskolában

SZMUK FLÓRA

Brassó, Szent János-utca 5.

Kivánságra iparhatóságnál szerződötés!

Gyümölcsfák stb. leszállított árakon:

Meggyfa, L. és H.	100 drb.	Lei 3500
Vörösrizike bokrok, 3-4 éves	"	400
Alacsony, vagy bokorrozás	"	1800
Spárgagyökerek, 3 évesek	"	60
Kúp alakú jegegye, 3-4 m. mag.	"	3000
Gömb alakú ákác H.	"	5000

Árjegyzék ingyen!

Gazdasági tanintézet falkolája, Medgyes.

Alanti népszerűen meg- írt orvosi művek kap- hatók a Brassói Lapok Könyvostályában

BRASSÓ, KAPU-UTCA 56-58
(Az udvarban.)

Bodon dr. tanár: Hogyan éljen a szív- bajos ember? Szív- és érrendszer- dés, vérnyomás, III. kiad.	L. 88
Müller dr.: A tuberkulózis megelő- zése és gyógyítása	102
Soós dr.: Diétás konyha, kötve	251
Couté dr.: Egészség és önfegyelmzés	110
Földes dr.: Orvosi tanácsok fiatal asszonyoknak	102
Káldor dr.: Hogyan kerülhetjük el a korai öregedést?	102
Bucsaný dr.: Nyerskoszt	102
Bucsaný dr.: Érelmeszesedés	51
Mezei dr.: Mit tegyek, mit ne tegyek, ha szép akarok lenni?	88
Stekel prof.: Üzenet az anyáknak I. rész. Kisgyermekkor. Csecsemőkor- tól 2 éves korig	88
II. rész. Óvodáskor és az első iskola- évek	12
III. rész. Serdülőkor és az érettség kora	12
Engländer dr.: A rheumás bajok házi kezelése	8
Stekel prof.: Modern házasság	10
Dr. Décsi: Az impotencia	5
Torday dr.: Egészségügyi, csecsemő gyermek- és anyavédelem	81
Feldmann dr.: Idegesség és ösztönélet 140 oldal, nagy alakban	102
Völgyessy dr.: Lelki gyógyítás a szervi- és kedélybetegségeknél	272
Ch. Baudouin: Az önfegyelmzés mű- vészete	102
Schimert dr.: Allopathia — Homöo- pathia, Homöotherapia	8
Kármán dr.: A gyermekek erkölcsi hibái és erkölcsi betegségei	15
Alkoholizmus — Alkoholizmus. Ir- ta: Dr. Donáth Gy. e. tanár	5
Dr. Bálint Rezső: Cukorbetegség és az Insulin, diétikus konyha, re- ceptekkel	544
A tüdő-tuberkulózis. Irta: Dr. Klem- perer F. e. tanár. Illusztrációkkal	190
Kellner: Mit kell a sportolónak saját, testéről tudnia. Több, mint 200 ol- dal, 42 ábrával, II. kiadás	99
Korányi prof.: A húgyszervek beteg- ségei. A vese és a húgyutak meg- betegedései	136
Lukács Pál dr.: Hogyan éljen a gyom- or- és bélbajos ember?	88
Pogány János dr.: Élelmiszertáblázat. Pontos számítások az élelmiszerek és élvezeti cikkek kalóriamennyisé- géről és tápértékéről	45
Dr. Völgyesi Ferenc: Üzenet az ide- ges embereknek	231
Dr. Somogyi Béla szerkesztésében, 20 egyetemi tanár közreműködésével: A rákbetegségek ismertetése, felis- merése, gyógyítása és elhárítása a nagyközönség részére	204
Dr. Totis: Az ifjúság nemi problé- mái	85

Minden ember annyit ér, ahány nyelvet tud!

FRANCIA NYELVKÖNYV, kulccsal és ige-
ragozási táblával. Írták: Dr. Hegedűs és
dr. Latzkó. Ára kötve 163.— lej.
ANGOL NYELVTAN, kulccsal együtt. Irta:
dr. Latzkó H. Ára kötve 163.— lej.
NÉMET NYELVTAN. Irta: Altai R. Kezdkö-
nek kulccsal. Kezdkönek I. rész 163.— lej.
Haladóknak II. rész 238.— lej.
OLASZ NYELVKÖNYV, kulccsal. Irta: dr.
Honti R. Ára kötve 163.— lej.
Fenti könyvek a kifejtés megjelölésével, ma-
gánulásra igen alkalmasak

Kaphatók és postán utánvétellel szállítva a

Brassói Lapok Könyvostálya, Brassó.

Schidlof dr.: „1000” szó

gyakorlati módszere világnyelveknek magán-
uton való tanulására. Szakfőnök véleménye
szerint Schidlof dr. módszere a magántanul-
ást teljesen új mederbe terelte. Kapható:

Német nyelvtan, vászonkötésben	204.—
Francia nyelvtan	204.—
Angol nyelvtan	204.—
Olasz nyelvtan	272.—
Spanyol nyelvtan	272.—

APROHIRDETESEK

Hétköznap: egy szó 6. vasat betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Negyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Eladó birtok Háromszék megyében. 12 holdas szép belső-
ség, amelyből 4 hold befásított
elsőrendű gyümölcsös, ház, ház-
gazdasági épületekkel, még
külön egy 8 holdas területtel.
Összesen 400.000 lejért eladó.
Cím 17484 szám alatt a bras-
sói kiadóban.

PEKINGI KACSA TOJÁS
és LEHORN tojás kapható
Arbor baromfi udvarban,
Brassó, Hosszu-u. 155 szám
alatt. 17209.

כשר של פסח

husvéti fűszer árak, cukor, bor,
szilviorium és pászka stb. kap-
hatók a legolcsóbb árban (Gal-
Albert, Brassó, 17479)

Házhelyek az Elágazásnál
az Industria Lemului tele-
pén eladók. Érdeklődni Brassó,
Juli Maniu 61. Sadagorsky
liquidatornál. 17491

Megbízható כשר של פסח
fűszerárak, libaszir, ételolaj, stb.
rel ellátva legolcsóbb
napi árban, Lusztignál, Brassó
Fekete-utca 51. 17510

ZONGORA (Stingl) kitiű
karban, eladó. Belvárosban
raktárnak is alkalmas garage
kiadó. Cím 17530 szám alatt a
brassói kiadóban.

Nagyobb mennyiségű prima
széna és sarju jutányosan el-
adó. Cím 17525 szám alatt a
brassói kiadóban.

Egy CSALADI HAZ olesón
eladó. Brassó, Str. Anton Ko-
vács 1. 17519

Egy majdnem új rez fürdő-
kazan olesón eladó. Brassó,
Sztias-ucca 48-d. 17520

Gépsziját vennék 13 m. hosz-
szú, 16-22 szélességű, Balata Ka-
mila előnyben. Szabó István
Bancu, Jud. Ciuc. 17521

Gyermekruha

tiszta gyapjuszövetből 250

Férfiöltönyök LEJ-161

ROSENBERG

RUHAÁRUHÁZ

Brassó, Kapu-utca 32.

Allást nyer

FIATAL gyári gyakorlatlalt
bíró organikus kémiában jár-
tas vegyész-mérnököt keresünk
vegyigyárunk részére. Kellően
felszerelt fényképes ajánlatot-
kat kérünk fizetési igény meg-
jelölésével Moskovits Iparte-
lepek Rt. Oradea. 17513

Magánfeleknél jól bevezetett
ügynököt keresek, helybeli
képviselőt átvételre. Megbe-
szélés szerdán délután 2-4 kö-
zött Brassó, Korona szálloda,
Szoba 149. 17527

Uzinele „Lemaitre” Bukarest-
ben, alkalmaz szakmabeli vas-
öntőket tűzhelylemezekhez. 17528

MEGBÍZHATÓ minden, jó
fizetéssel felvétetik fiatal há-
zaspárnál Ploestiben. Írásbeli
ajánlatok bizonyítvány-mo-
latokkal „szorgalmas” jellegre
a brassói kiadóba. 17524

Könyvek

HÖLGYEK! Az egyetlen ma-
gyar nyelvű divatlap a „Párisi
Divat”, a női divatban kívül
gyermekdivatot, női kézimű-
ka, irodalom és a háztartás
minden ágáról is tájékoztat,
ma már csak 25 lejbe kerül
Postai küldésnél még külön 5
lej portóra is küldendő. Ugyan-
ilyen árban elfogadjunk előfi-
zetéseket 3, 6 és 12 hónapra. A
Brassói Lapok Könyvostálya.

A HAZICUKRASZAT KEZDŐ
KÖNYVE. Krbekné kitiű
munkája alapján a legegyszerű-
sített és a legkülönlegesebb
tésztafajták mindenki házáig kö-
szítható. A legjobb cukrászdák
otthon negyedannyi költséggel
Ara kemény félévaszonkötésben
50 lej.

NYIL-regények, minden
szám egy teljes regényt tartat-
maz. Ára számonként csak 5
lej, eddig 20 különféle szám je-
lent meg. Keresse fel könyv-
osztályunkat, ahol 5, 10, 14 és
20 lejért már igen jó könyve-
ket vásárolhat. (Kapu-ucca 5
— 58. az udvarban.)

CROKER REGÉNYEI kö-
tetenként csak 35 lej. A fal-
szépe, A guruló kő, Joga-
büszkeség, A kevély Katalin,
Lismoyle, A másik, Női dip-
lomata, A szép Neville kisas-
zony, A vándor madár, Va-
ratlanul. — BENICZKY
BAJZA LENKE regényei szin-
ten csak 35 lej. kötetenként.
Az áttűtetett virág, Család
hagyomány, A házasság tit-
ka, Hercegi korona, Nyoma-
vesztett, Rang és pénz, A hegy-
ség tündére. Kaphatók
Brassói Lapok könyvostályá-
ban.

Páratlan olcsóság, csak 5
egy detektiv-regény. A 113-
percsmó, Egy nagystíliű sző-
hámós, A kísértet tanya, A
mediciek töre, Jajkiáltás a tu-
világról, Egy álarcos bál re-
telmei, A fehér kastély titka,
A titokzatos villa, Az apát
Amig az álarc lehull, Egy é-
szaka a Berviczky kastélyban,
A rádium halál, végzetes as-
zony, Az olajlámpás, Nyoma-
a hóban. 15 kötet 75 lejért.
összes szám megrendelésénél
portómentesen szállítja a Bra-
sói Lapok Könyvostálya.

Petőfi összes költemény-
egész vászonkötésben 65 lej.
utánvétellel 85 lej. Kapható
Brassói Lapok könyvostályá-
ban.

Vegyes

Társat keresek 30 éve fe-
álló üzlethez, 250-300 ezer
kézpénzzel. Ajánlatokat: „Ex-
act” jellegre a brassói kiadó-
ba kérek. 17523

„EXACT” közvetítési iroda

Brassó, Str. Reg. Carol

(Kapu-utca) 54 szám

Foglalkozik lakások, üzlethely-
iségek, ingatlanok közvetíté-
sével, kereskedelmi megbíz-
ásokkal, bizalmas természetű
információk közlésével.

Biztos exisztencia

és minimálisan 3000-4000 lej
havi kereset, az új

Rekord

universal-gyorskötőgép beszerzése által

Harisnyák és más, manapság annyira divatos ruhák-
bók saját otthonunkban való készítése. szép önálló kere-
set vagy mellékkereset, amelyet bárki, bárhol, szakismeret
nélkül üzheth. Mi is átvesszünk kész árut, jó áron. Díta-
lan felvilágosítás. Irjon még ma a Rekord-kötőgépek
céghez Mediaş.

Ne mulassza el!

Még csak 6 napig lehet jelentkezni a budapesti társasutazásra

Jelentkezés április 18-ig

EURÓPA utazási irodánál Brassó, Korona-szálló épületében

Erdélyi Kiskereskedők Szövetsége Brassó és minden Európa-
menetjegyi irodában. — Indulás május 5-én. — Minden valót leg-
előnyösebben az Európa menetjegyi irodában Brassó, Korona-
szálló épületében szerezhet be.

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

Brasov-Brassó, Kapu-utca 56-58. Telefon-
interurban: (szerk. és kiadóhivatal): 1-77 és 82.
Bucureşti-Bukarest I, Boulevardul Schitu
Măgureanu 21. — Telefonszám 363-64.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félévre 600, évente 1200 lei. Magyaror-
szágra: negyedévre 14, félévre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420 fél-
évre 820, évente 1600 lej. — Egyes szám ára 5 lej; Magyarországon 20 fillér.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad és Alsófehérvármegye részére Déva, Str.
Ion Creangă 2. Telefon 17. (Balogh Géza).

Főmegbízott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30.
MEGBÍZOTTAK. Bukarest: Dán Mózes, Gerő Sándor, Kohn Jenő és Bartalis Ferenc. Ploesti:
Grün Simon — Dés: Kovács Samu-u. 8. (Oszán Kálmán). — Kolozsvár: Str. Dubalariilor
7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). Torda-Aranyos, Marostorda- és Kisküküllő-
megyékre kerületi megbízott (Bernát Ernő) Tg-Mureş, Str. Câmpului 8. — Marosvásárhely:
(Benjamin Árpád), Piaţa Regele Ferdinand 53. Nagyszeben: Str. Turnului 13. (Szigetváry László).
— Nagyvárad: Strada Constantin 2. (Szabó László) — Szatmár: Csokonai-utca 10. (Váradi
József). — Udvarhelymegye és Székelyudvarhely: Orbán Balázs-utca 31. (Varró Elek). —
Szilágyosmilyó: (Heller Ernő). — Temes, Arad- és Krassószörényvármegyék: (Némethy Gábor) Temesvár, IV. Bem-utca 31. — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dénes József).

Központi szervezők pénzfelvétele jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hir-
detőiroda. Részletes tárfakkal készséggel szolgálunk